№ 34 (2785) ▪ Середа, 20 лютого 2002 року ▪ Ціна договірна

Єдиний у ВМС України підводний човен «Запоріжжя» стоїть на ремонті в доці. Плановано, що до наступного Дня захисника Вітчизни субмарина стане в бойову шеренгу кораблів українських ВМС.
Фото Сергія СВЕТЛИЦЬКОГО.

Голос України

Газета Верховної Ради України

ЦЬОГО ДНЯ

▪ 1651 р. Загинув Данило Нечай, брацлавський полковник, герой визвольної війни 1648-54 рр. ▪ 1855 р. На Чернігівщині народилася Ганна Затиркевич-Карпинська, актриса. ▪ 1907 р. Почала роботу II Державна дума Росії з українською депутатською громадою в ній. ▪ 1921 р. Відкрився перший професіональний театр ляльок в Україні — Чернігівський театр соціалістичного виховання. ▪ 1977 р. Не стало академіка Леоніда Верещагіна, українського та російського фізика, спеціаліста з надвисоких тисків. Родом із Херсона.

Як забезпечити сталий розвиток

У комітетах Верховної Ради

Комітет Верховної Ради з питань будівництва, транспорту і зв'язку рекомендує парламенту розглянути в першому читанні законопроекти «Про Концепцію сталого розвитку України» (внесений Кабінетом Міністрів) та «Про Концепцію переходу України до сталого розвитку» (внесений членами Комітету Верховної Ради з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи).

Як повідомляє Інформуправління ВР, комітет погодився з необхідністю забезпечення сталого розвитку України, яку передбачають концепції обох законопроектів, на основі неподільності збереження довкілля і процесу соціально-економічного розвитку з домінуванням критеріїв, вимог і показників якості природного середовища.

Водночас комітет відзначає концептуальну подібність обох законопроектів. На думку членів комітету, документ, внесений народними депутатами, передбачає переважно систематизацію і уніфікацію положень національного законодавства, офіційних актів з проблем охорони довкілля, економічного і соціального розвитку України.

Конституційний Суд вивчає свої повноваження

Учора Конституційний Суд оприлюднив рішення у справі за поданням 45 народних депутатів щодо відповідності Конституції Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про електроенергетику».

Своїм рішенням КС визнав конституційним положення закону в частині встановленого порядку розрахунків на оптовому ринку електроенергії через розподільчі рахунки в уповноваженому банку. Повноваження Рахункової палати щодо здійснення контролю розрахунків за електричну енергію в частині коштів, які не є складовою Державного бюджету України, визнано неконституційним. Одночасно припинено конституційне провадження у справі з відповідності Основному Закону положень, за якими у разі перерахування споживачами коштів за електричну енергію не на розподільчі рахунки, отримувачі мають повернути їх у триденний термін. Якщо кошти не повернуто, їх вилучають до Держбюджету — як санкція за вчинене правопорушення.

Цього самого дня розпочато розгляд справи за конституційним поданням Вищої ради юстиції про офіційне тлумачення положень Конституції, що стосуються повноважень власне самого Конституційного Суду.

ПОДАТКОВИЙ ПОЛІГОН КРИМУ

ПРИСИВАШШЯ ЗАВЕРШИЛО П'ЯТИРІЧНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ ЕКСПЕРИМЕНТ

Поспішаючи до ласкавого моря Кримського Південнобережжя, курортники тут не зупиняються: мілка Каркінітська затока, індустріальний пейзаж та рисові чеки і солончаки на третину зайнятого водою рибних господарств північного Красноперекопського району їх не приваблюють. Хоча є охочі й до цієї дикої ковилової краси предковічних курганів, знаменитого Перекопського валу і вузького перешийку, який робить Крим півостровом.

(Закінчення на 8—9-й стор.).

Колаж Євгенії ВАСИЛЬЧЕНКО.

! У номер

Київ відвідає Солана

Сьогодні до України з робочим візитом прибуває генеральний секретар Ради Європейського союзу, верховний представник ЄС з питань спільної зовнішньої політики та безпеки Хав'єр Солана. Під час візиту заплановано його зустрічі з Президентом України Леонідом Кучмою у вузькому колі, а також із Головою Верховної Ради Іваном Плющем, **повідомляє прес-служба МЗС**.

О. Омельченка відкликали з відпустки

Як повідомила прес-служба Президента, у понеділок Олександр Омельченко звернувся з проханням до глави держави, щоб на відповідальний період, пов'язаний із виборами, залишити його виконувати свої обов'язки і не відправляти у відпустку.

Президент Леонід Кучма своїм Указом від 18 лютого 2002 року відкликав київського міського голову Олександра Омельченка з відпустки. Попередній указ визнано таким, що втратив чинність.

Тенденції

ЖЕКи — в забуття?

Відмовитися від послуг ЖЕКів вирішила Олександрійська міськрада, віддавши житлові будинки в обслуговування приватним структурам. Народні обранці вважають, що в такий спосіб можна буде запропонувати мешканцям якісніші й дешевші послуги, зокрема спростити систему оподаткування, поновому підійти до організації роботи комунальних підприємств. За рахунок скорочення адмінапарату підприємці передбачають збільшити штат двірників, слюсарів, робітників інших спеціальностей. Право на обслуговування житла надаватиметься за результатами тендерів, перший з яких буде проведено у травні, **повідомляє наш власний кореспондент Олег БОНДАР** з Кіровоградщини.

Врожай-2002

Сіятимуть своїми сівалками

Обласний лізинговий фонд сільгоспмашин створено на Дніпропетровщині. Наближення весни загострило проблему нестачі в багатьох господарствах тракторів, культиваторів, сівалок та інших знарядь. Їх випуск налагоджено на Південному машинобудівному, Дніпропетровському комбайновому заводах, на «Дніпропресі» та у спеціалізованому ЗАТ «Корпорація «Дніпроагромаш». Тут усе зроблено для того, щоб виробники мали повний портфель замовлень, а селяни на пільгових умовах і вчасно одержували потрібну техніку, **повідомляє наш власний кореспондент Микола НЕЧИПОРЕНКО.**

▪ Фотофакт

У ВАТ «Вознесенська «Агротехніка», що у Вознесенську на Миколаївщині, цього року планують збільшити обсяги виробництва у півтора разу.
***На знімку Олександра КРЕМКА (Укрінформ)**: таку техніку привозять у ремонт.*

P. S. Митниця посилює контроль за імпортом квітів

Кандидати, гроші і суди

У Центрвиборчкомі

Майже вся Верховна Рада нинішнього скликання — 405 народних обранців — намагатиметься знову потрапити в стіни парламенту. Як повідомив голова ЦВК Михайло Рябець, 280 з сьогоднішніх народних депутатів України балотуються за партійними списками, 125 — в мажоритарних округах. Загалом на одне депутатське місце в майбутньому парламенті претендує в середньому 15 осіб. Утім, тих, хто відразу схопився за голову, можна заспокоїти давнішою статистикою: на минулих парламентських виборах «конкурс» в одномандатних виборчих округах становив майже 19 осіб на місце.

36 кандидатів у депутати свої кандидатури зняли, відтак, за словами М. Рябця, в мажоритарних округах нині балотується 3467 кандидатів. Майже половину їх — 48,6% — висунуто політичними партіями та блоками, решта — самовисуванці.

На рахунки виборчих фондів партій і блоків, які змагаються на виборах, уже надійшло 12 млн. 381 тис. 736 гривень. Із 33 партій і блоків, які відкрили рахунки виборчих фондів, шість партій уже сформували свою казну в розмірі понад мільйон гривень. Як і раніше, лідерство за наповненістю виборчих фондів утримують СДПУ(о) — 2,550 млн. грн., «Наша Україна» — 1,751 млн. грн., ПЗУ — 1,538 млн. грн., «За єдину Україну!» — 1,465 млн. грн., «Яблуко» — 1,208 млн. грн. та «Жінки за майбутнє» — 1,040 млн. грн. Блок «За єдину Україну!» та партія «Яблуко» вже витратили зі свого виборчого фонду понад мільйон гривень — відповідно 1,369 і 1,125 млн. грн. Водночас на рахунки 14 партій і блоків ще не надійшло жодної гривні. Хоч за законом витрати на передвиборну агітацію, яка розпочалася ще 9 лютого, мають бути лише з виборчих фондів.

ЦВК тривожить і те, що від членів та керівництва окружних виборчих комісій і далі надходять заяви з проханням звільнити їх від членства в комісіях. Причини, як правило, одні й ті самі — через погіршення здоров'я чи тому, що не давав особистої згоди працювати на виборах. За словами М. Рябця, ЦВК вже припинила повноваження 98 членів окружкомів, ще одного голову, двох секретарів та 11 членів окружкомів було звільнено за власним бажанням на черговому засіданні ЦВК. Серед тих, хто відмовився працювати в окружкомах, найбільше запропонованих партіями «Єдність», «Солідарність», «Громада» і СПУ.

У судах оскаржено 51 рішення окружних виборчих комісій, які здебільшого стосувалися відмови у реєстрації кандидатом у депутати. У 12 випадках скарги задоволено, у 27 — у задоволенні відмовлено. Питання про порушення виборчого законодавства доводиться розглядати і ЦВК. Зокрема, нині тричі на тиждень у ЦВК збирається робоча група, яка відслідковує порушення виборчого закону у ЗМІ і обіцяє невдовзі оприлюднити свої висновки.

Юліана ШЕВЧУК.

Фотофакт

Міністр оборони України генерал армії Володимир Шкідченко** (ліворуч) **та його словацький колега Йозеф Станка обходять почесну варту.

Фото Сергія КУЗНЕЦОВА (Укрінформ).

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про додаткові заходи щодо вдосконалення роботи органів виконавчої влади з іноземними інвесторами

З метою забезпечення ефективності державної політики щодо залучення іноземних інвестицій, використання сучасного світового економічного досвіду та прискорення інтеграції України в систему міжнародних господарських зв'язків, узгодженої співпраці органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування в питаннях поліпшення умов для діяльності іноземних інвесторів, вирішення проблемних питань в їх роботі **постановляю:**

1. Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським державним адміністраціям:

а) утворити постійно діючі консультативно-дорадчі органи — ради з питань залучення іноземних інвестицій (далі — ради), визначивши основними завданнями рад:

сприяння реалізації основних засад державної політики щодо залучення та ефективного використання іноземних інвестицій в економіці відповідного регіону;

створення сприятливих умов для діяльності інвесторів, надання консультацій щодо можливостей внесення іноземних інвестицій, вирішення проблем, що стримують інвестування;

запобігання виникненню спорів між інвесторами та місцевими органами виконавчої влади і органами місцевого самоврядування, визначення шляхів позасудового врегулювання таких спорів;

внесення Президентові України, Кабінету Міністрів України, центральним органам виконавчої влади і органам місцевого самоврядування пропозицій щодо поліпшення інвестиційного клімату в Україні та умов діяльності інвесторів;

формування привабливого іміджу України та її регіонів серед потенційних іноземних інвесторів;

б) здійснити заходи, пов'язані з утворенням рад, зокрема, затвердити персональний склад, положення про ради та вирішити питання їх організаційного забезпечення.

2. Установити, що ради за посадою очолюють відповідно Голова Ради міністрів Автономної Республіки Крим, голови обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій.

3. Кабінету Міністрів України розробити та затвердити до 1 березня 2002 року типове положення про раду.

4. Консультативній раді з питань іноземних інвестицій в Україні надавати радам організаційно-методологічну допомогу.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
14 лютого 2002 року.
№ 123/2002.

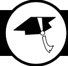

Фотофакт

Кримськотатарська дівчина господарює на обійсті свого нового, ще недобудованого будинку. На облаштування представників депортованих народів із бюджету передбачено виділити 2 мільйони 300 тисяч гривень.

Фото Сергія СВІТЛИЦЬКОГО.

Місцеве самоврядування

Уся влада — леваневцям

Своєрідний «мікрорайвиконком» створено в Миколаєві в мікрорайоні Леваневців. Мешканці житлового масиву на березі Південного Бугу — військовослужбовці Центру бойової підготовки і перепідготовки ВПС України і офіцери запасу — обрали комітет самоорганізації населення. Оскільки Міністерство оборони припинило фінансування житлово-комунальної, соціальної сфер (інженерні мережі тут не ремонтувалися 50—70 років), комітет, згідно із законодавством про органи самоорганізації населення, перебрав на себе функції зі збереження одного з кращих історичних куточків міста, управління житловим комплексом. Передбачено, що частину коштів для цього виділятимуть з міського бюджету.

Найбільша проблема — великі борги домоуправління військової частини. Лише ліквідувавши їх, можна буде передати цю інфраструктуру територіальному ЖЕКу, а вже потім — комітету самоуправління.

Анатолій РОМАНЮК.

Миколаїв.

Вибори-2002

Чотири години для виконання конституційного обов'язку

Від української армії у парламент на цих виборах балотуються 22 кандидати. Про це повідомив на брифінгу начальник управління з питань виховної роботи Міністерства оборони України Олексій Процепко. Він зазначив, що цього року військові голосуватимуть на цивільних виборчих дільницях разом з усіма громадянами. Для виконання свого конституційного обов'язку виборцям у погонах нададуть позапланове чотиригодинне звільнення. Опустити бюлетень в урну матимуть змогу також військовослужбовці, які перебувають на стаціонарному лікуванні у шпиталях, та миротворці, які виконують свою місію в С'єрра-Леоне, Косово та Лівані.

Головний вихователь нашої армії не припускає можливості використання адмінресурсу військовими кандидатами. За його словами, екс-міністр оборони Олександр Кузьмук нині зустрічається зі своїми виборцями в Миколаєві, приділяючи однакову увагу і своїм колишнім підлеглим, і цивільним.

На березневих виборах голосуватимуть 310 тисяч військовослужбовців України. Як заявив генерал-лейтенант Процепко, кожен з них має право самостійно зробити власний вибір. Мовляв, жодного тиску на виборців у військовій формі не чиниться. Мало того, у військах запроваджено суворі правила політичної агітації. Зустрічі з кандидатами окружні виборчкоми організовують разом з командирами військових формувань.

Ольга ВАУЛІНА.

Хто заволодіє другим містом України

Перший секретар Харківського обкому КПУ народний депутат України Алла Александровська повідомила журналістам, що міська конференція КПУ висунула її кандидатом на вибори харківського міського голови. Свої шанси на перемогу А. Александровська оцінила високо, наголосивши, що за мером-комуністом стоятиме потужна фракція у Верховній Раді. Кандидат сподівається на здоровий глузд харків'ян. Бізнесменів до фінансування виборної кампанії залучати не має наміру.

Особливу увагу А. Александровська збирається приділити питанню підрахунку голосів виборців та учасників референдуму. Представники КПУ 31 березня охоплять усі 100% виборчих комісій. Серед них будуть і члени партії, і безпартійні, а також представники громадських організацій, з якими співпрацюють комуністи.

Такою самою метою одержимі й інші претенденти на найвищий міський пост. Приміром, нинішній заступник голови облдержадміністрації Володимир Шумилкін, якого підтримує не тільки партія влади. Так, днями заступник керівника центрального штабу виборчого блоку «Наша Україна» Юрій Єханусов висловив думку, що блок на виборах харківського міського голови підтримуватиме саме його кандидатуру. А загалом у виборах міського голови візьмуть участь не менш як десять кандидатів.

Микола КОСИЙ.

Власний спосіб боротьби з клонуванням

У народного депутата Валерія Коломойцева, який запрагнув утретє поборотися за депутатський мандат, на виборчому окрузі з'явилися двоє двійників. В. Коломойцев вирішив боротися з такого роду клонуванням власними методами. Він доповнив своє прізвище ще одним: Коломойцев по батькові, Рибалко — по матері. І тепер він — Коломойцев-Рибалко. Свої дії пояснив журналістам так: «Змінити своє прізвище я вирішив не тому, що мені загрожує конкуренція з боку однофамільців. Виборці мене добре знають. Просто я серйозно побоююся за здоров'я й життя опонентів — Коломойцевих. Адже імовірні провокаційні дії, котрі можуть виявитися у тиску на моїх однофамільців. І в цьому легко буде звинуватити мене. Додавши до прізвища батька прізвище матері, я в такий спосіб дистанціювався від решти Коломойцевих».

Алла АНТИПОВА.

Луганська область.

Агітуй. У відведених місцях

Одеський міськвиконком своїм рішенням визначив місця для розміщення матеріалів передвиборної агітації: їх — 77. По районах кількість не однакова, вона залежить від кількості виборців, компактності їх проживання, транспортного сполучення тощо. Так, якщо у Жовтневому районі таких місць — 4, у Приморському — 7, то в Ленінському — 14, у Суворовському — 15. Конкретні адреси всіх цих місць обнародувано через місцеву пресу. Слід сподіватися, що «парканно-стовпової» агітації, яка домінувала в Одесі раніше, не буде.

Георгій ВОРОТНЮК.

А поміж блоками — рідне місто

Василь Куйбіда знову балотується на посаду міського голови Львова за підтримки блоку «Наша Україна». Його кандидатуру підтримав також голова облдержадміністрації Михайло Гладій під час презентації блоку «За єдину Україну!».

«Керівництво блоку не може смиренно проковтнути це. «Наша Україна» мусить якось відреагувати на таке баламутство», — вважає недавній соратник Куйбіди народний депутат Михайло Косів.

Проте керівник львівського обласного штабу «Нашої України» Степан Давимука не вважає це «зрадою»: за допомогу слід подякувати. Тим паче, що чинний міський голова продовжує виконувати програми, які потребують взаємодії різних сил. Зокрема, завершилися тривалі переговори зі Світовим банком про позику для розв'язання проблем водопостачання, відповідні постанови відпрацьовували з Кабінетом Міністрів, а договір про позику має ратифікувати Верховна Рада.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Шість партій уже сформували свою казну в розмірі понад мільйон гривень

Дати

Буде пам'ятник патріархові

У Тернополі і селі Заздрості Теребовлянського району відсвяткували 110-річчя від дня народження патріарха Української греко-католицької церкви Йосифа Сліпого. В обласному центрі відбулися науково-практична конференція і архієрейська літургія, у картинній галереї — виставка, а в академічному музично-драматичному театрі — театральне дійство. На місці, де буде споруджено пам`ятник Йосифу Сліпому, освячено камінь.

Перейнявши митрополичий престол від Андрея Шептицького, Йосиф Сліпий 18 років поневірявся в гулагівських таборах і на засланні.

Помер Йосиф Сліпий 1984 року у Ватикані, був похований в храмі святої Софії у Римі. Десять років тому згідно із його заповітом тіло патріарха перевезено в Україну і поховано в крипті собору святого Юра у Львові поряд з могилою Андрея Шептицького.

Марта ЛІТИНСЬКА.

Тернопіль.

Конкуренція на користь споживачеві

Не з власної волі знизило ціну на скраплений газ ВАТ «Вінницягаз»: за один балон блакитного палива споживачі платять на три гривні менше, ніж раніше.

Сприяла цьому можливість вибору: у трьох районах — Барському, Жмеринському й Літинському — паливо пропонує група компаній «Техногаз». Кожному покупцеві видають сертифікат якості.

Та й наявність пломби на ємкостях гарантує, що в ній стільки палива, скільки передбачено нормативами. А найголовніше — ціна. Так, 21-кілограмовий балон коштує 35 гривень, що нижче, ніж у конкурентів. Навіть після здешевлення останніми пропонованої продукції. З часом компанія реалізовуватиме паливо у всіх районах області.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

Гривня до гривні, і виріс собор

Благодійність

Генеральний директор ВАТ «Мотор Січ» В'ячеслав Богуслаєв передав Українському фонду культури грошову частину Державної премії в галузі науки і техніки.

Для нього турбота про духовність має реальний і конкретний зміст. Щороку з бюджету знаного в авіасвіті підприємства виділяють на благодійну діяльність 1,7 млн. грн.

Коштом запорізьких моторобудівників побудовано кафедральний собор, де працюють недільна школа для дітей та школа іконопису. Відновлено храм Покрови Божої Матері, будинок Молодіжного центру. Чимало зроблено під час реконструкції обласного українського музично-драматичного театру. «Мотор Січ» — співзасновник літературного часопису «Хортиця», підтримує журнал «Дніпро», **повідомляє наш власний кореспондент Олександр АБЛІЦОВ.**

Вісті із Закарпаття

«Тиса» завжди напоготові

До складу міжнародного батальйону «Тиса» входять військові формування чотирьох країн — України, Угорщини, Румунії та Словаччини. В українській частині батальйону служить майже 250 військовиків. На їхні плечі лягло випробування минулорічним березневим паводком. Воїни не підвели ні на рятувальних, ні на післяповеневих відновних роботах. Їхні польові кухні готували гарячі страви для постраждалих, спільно з солдатами Міністерства з надзвичайних ситуацій вони зміцнювали й вивищували дамби, будували тимчасові переправи, розчищали русла річок тощо. Неспокійною виявилася й ця зима, коли на Закарпаття навалилися сніги, а з гір посунули лавини. Потужною технікою воїни розчистили від снігових заметів більш як 250 кілометрів автошляхів.

Невідомо, скільки несподіванок принесе цьогорічна весна, адже в горах сніг ще не розтанув. До них «Тиса» готова. У повній бойовій готовності і люди, і техніка.

Кращих визначать у березні

Українсько-угорсько-англійське СП «Віжибу», що розташоване в місті Береговому, на початку року ініціювало конкурс «Кращий закарпатець-2001». Його мета — відзначення тих, хто торік зробив найбільший внесок у розвиток області й піднесення її іміджу в Україні та за кордоном. Лауреатами можуть бути й ті, хто не мешкає в Закарпатті. Підсумки конкурсу буде підбито в березні.

Щастя і горе Карпатської України

Закарпаття вперше офіційно відзначило чергову річницю виборів до Сойму — парламенту Карпатської України, що відбулися в лютому 1939 року. З цієї нагоди в обласному муздрамтеатрі проведено урочисті збори. Події присвячено і презентацію книги великого подвижника Карпатської України й учасника її створення Василя Гренджі-Донського «Щастя і горе Карпатської України. Мої спогади».

Дешево для всіх

Два роки тому ужгородська аптека №180 знизила роздрібні ціни майже на 30 відсотків на всі медикаменти та товари медичного призначення. Істотних негативних фінансових збурень у колективі це не викликало. А щодо клієнтів, то їх стало більше в кілька разів. Це, а також розумна співпраця з постачальниками і раціональне обладнання закладу всім необхідним, дає можливість упевнено триматися на плаву.

Добірку підготував Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Актуально

Замість мерехтіння

П'ять державних телевізійних каналів замість одного віднині дивитимуться мешканці підгірних кримських сел Малоріченське, Сонячне і Привітне завдяки новим технічно вдосконаленим ретрансляторам.

Цією подією розпочато реалізацію програми охоплення якісним телесигналом населених пунктів автономії, особливо гірських. Звісно, є тут і кабельне телебачення, та не всім селянам воно по кишені.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

Фотофакт

Під гаслом «Купуймо українське — підтримаймо державу!» у Маріупольському аеропорту триває традиційний ярмарок товаровиробників міста. Нині тут представлено продукцію 61 підприємства.

***На знімку:** кришталь «Азовсталі» завжди в ціні.*

Фото Бориса ДЕМБИЦЬКОГО (Укрінформ).

Реалії

Шлакова гора показала характер

Одна особа загинула і троє отримали опіки в результаті провалу на шлакових відвалах Єнакіївського металургійного заводу. Потерпілі були нелегальними збирачами скрапу — відходів виробництва, які містять метал і високо цінуються у приймальних пунктах. Спроби підприємства закрити територію гори були марні: для багатьох сімей копирсання у відвалах — єдине джерело існування.

Ліна КУЩ.

Донецька область.

А ми — без медалей

Спорт

Кажуть, норвезький монарх Гаральд V прибув до Солт-Лейк-Сіті. І цей неофіційний візит короля, бодай, — один із найприємніших у його житті. Адже піддані Гаральда V — спортсмени-олімпійці — виступають на американській землі дзвінко і яскраво, здобувши на вчорашній день 8 золотих нагород.

На жаль, нічим похвалитися посланцям України. У штабі нашої делегації на Олімпіаді коментарів не почуєш. Керманичі українського спорту обіцяють влаштувати вдома серйозні розборки. А хто розбереться з ними?

Медалей в нас узагалі ніяких не буде. Це стало неприємною реальністю, коли завершилися змагання з жіночої біатлонної естафети (4 х 7,5 км).

Хоча спочатку зажевріла надія, яку подарувала лідер українського біатлону Олена Зубрилова. Вперше на цій Олімпіаді вона пройшла дистанцію без промахів і показала четвертий час. Але її подруги по команді не тільки не змогли розвинути успіх, а й на наступних етапах погіршили результат Зубрилової. У підсумку — 10-те місце з п'ятнадцяти.

А «золото» здобув квартет стріляючих лижниць із Німеччини. До речі, німецькі спортсмени (лідери за кількістю здобутих медалей) у ці дні святкували ще кілька перемог. Зокрема, у змаганнях двійок з бобслею та у командних стрибках на лижах з трампліна (К120).

У двоборців перемогла команда Фінляндії. Чемпіонкою також стала фристайлістка з Австралії Аліса Кемплін. Наша Тетяна Козаченко фінішувала п'ятнадцятою.

Фігуристи розіграли комплект нагород у танцях. Щоправда, ніхто не сумнівався у перемозі дуету з Франції — Марина Анисіна та Глендаль Пейзер. Українська пара — Олена Грушина і Руслан Гончаров — витанцювала цілком пристойне 9-те місце.

Нарешті про хокей. Сьогодні відбудуться чвертьфінали: Росія—Чехія, США—Німеччина, Швеція—Білорусь, Фінляндія—Канада.

В. Б.

Тенденції

Віртуальні книги

Центральна міська бібліотека Дніпропетровська відкрила власний «Інтернет-центр», яким кожен читач зможе безоплатно користуватися по одній годині двічі на тиждень. Насамперед ставиться мета — якомога більше повернути бібліотеці читачів, яких останнім часом значно поменшало. Але й постійні абоненти матимуть можливість одержувати інформацію та знання зі всесвітньої комп'ютерної мережі.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

■ *Фотофакт*

На Решетилівському родовищі Новосанжарського району на Полтавщині відкрито нову добувну дільницю.

***На знімку:** майстер цеху з видобутку нафти Станіслав Ярмаш.*

Фото Сергія КУЗНЕЦОВА (Укрінформ).

Шановні народні депутати України!

20 лютого 2002 року о 18.00 відбудеться XV засідання секції «Автомобіль України» Всеукраїнського депутатського клубу «Парламент» у Верховній Раді України у приміщенні конференц-залу № 12 за адресою: вул. Грушевського, 18/2.

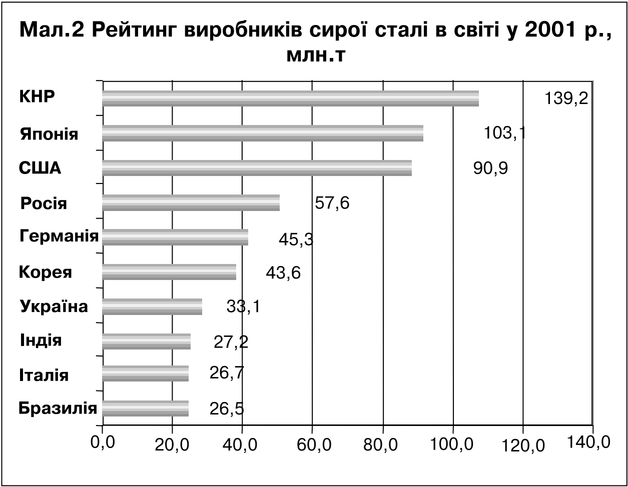
Невідкладні заходи з державної політики в чорній металургії України

Через індустріально-аграрний характер економіки України чорна металургія має особливе значення в народному господарстві держави, забезпечуючи понад 25% ВВП та близько 43% валютних надходжень. Упродовж останніх 10 років, тобто з часу отримання державної незалежності, Україна набула статусу впливового фактора глобального ринку сталі, на яку припадає 4 % світового виробництва та майже 9% світової торгівлі металопрокатом. За результатами 2001 року гірничо-металургійний комплекс (ГМК) держави з об'ємами виробництва сталі 33,1 млн. тонн зберіг сьоме місце в рейтингу провідних світових виробників чорних металів.

Збереження потенціалу та працеспроможності галузі в кризові часи та здобуття зовнішніх ринків є безумовно досягненням вітчизняного ГМК. Однак ситуація в галузі має й іншу, негативну сторону. За останні роки експортна орієнтованість металургії, надмірно зростаючи, перейшла в ситуацію, коли ризики криз на зовнішніх ринках створюють загрозу дестабілізації ситуації в галузі в цілому. Експортні поставки українських металургів мають виразну сировинну спрямованість, тобто частка чавуну, феросплавів та напівфабрикатів у експорті є надмірно високою у порівнянні з середніми показниками світової торгівлі, а частка продукції високого переділу є, навпаки, малою. Найтривожнішою, однак, є зростаюча технічна відсталість вітчизняного ГМК і незадовільні темпи технічного переоснащення галузі.

Перелічені чинники загрожують майбутній ефективній роботі та конкурентоспроможності ГМК держави, що дає підстави казати про кризу, яку переживає галузь. Для зміни ситуації, що не терпить зволікання, необхідні енергійні та скоординовані дії держави та зацікавлених суб'єктів господарювання. В поданому нижче матеріалі проаналізовано причини негативних явищ, що склалися, та пропонуються невідкладні заходи щодо їх подолання.

1. Сучасний стан справ в металургії

Починаючи з середини 90-х років, чорна металургія одна з перших в народному господарстві України розпочала нарощувати виробництво. В першу чергу цьому сприяла зовнішньоекономічна діяльність українських виробників. З того часу динаміка виробництва продукції гірничо-металургійного комплексу набула стійкої тенденції зростання (**мал. 1**).

У 2000 році було досягнуто рекордного за часів незалежності виробництва сирої сталі — 31,4 млн. т (3,7% світового виробництва). За попередніми даними 2001 року цей показник перевищено — виробництво сирої сталі становило 33,1 млн. т, або 4% від світового виробництва. Це дало змогу Україні посісти провідне місце серед найбільших виробників сталі у світі (**мал. 2**).

На початок 2001 року потужності з виробництва сирої сталі в Україні становили 43,8 млн. т на рік. Порівнюючи дані з обсягів виробництва та наявних потужностей за два останні роки, можна визначити, що у 2001 році завантаженість потужностей ГМК України зросла. Таким чином, за цим показником (72,2% у 2001 році проти 69,5% у 2000-му) Україна також наблизилася до провідних країн світу, хоча відставання і залишається ще досить значним (**мал. 3**).

До позитивних рис розвитку чорної металургії України також слід віднести зайняття значної ніші українськими виробниками на світових ринках сталі (близько 8,9% від загального обсягу світової торгівлі металопродукцією у 2001 році (**мал. 4**), що і забезпечило, як уже зазначалось вище, досить високу частку металургії у валютному наповненні бюджету країни.

Однак високий ступінь експортної орієнтації водночас являє собою і негативний аспект розвитку ГМК. Оскільки темпи зростання споживання металопрокату на внутрішньому ринку залишаються досить низькими (зокрема, за прогнозами «Укрпромзовнішекспертизи» на період до 2005 року річне внутрішнє споживання готового прокату становитиме близько 5,5 млн. т — це лише п'ята частина загального виробництва, експортна орієнтація ГМК України та відчутна залежність від кон'юнктури зовнішніх ринків збережеться і в найближчому майбутньому.

Така залежність особливо негативно проявляється в кризові для світової чорної металургії часи, коли дається взнаки зменшення темпів розвитку економіки провідних країн світу, зниження попиту на сталеливарну продукцію, і, як наслідок, падіння цін на продукцію чорної металургії (**мал. 5**). За останні два роки ціни на тонколистовий прокат зменшились на 30—40%, що призвело до значних збитків багатьох сталеливарних компаній світу. При цьому, враховуючи посилення конкуренції у боротьбі за ринки збуту і різке зростання застосування антидемпінгових санкцій та введення квот на постачання рентабельної продукції, в першу чергу на найприбутковіші з цінової точки зору ринки збуту (ЄС, США), перспективи не тільки зростання, а й збереження позицій української продукції на світових ринках залишаються під постійною загрозою.

Серед інших негативних для розвитку галузі чинників слід назвати далеку від оптимальної структуру експорту металопрокату з України. На відміну від розвинених металургійних країн світу, в експорті яких переважає продукція з високим ступенем переробки, в експорті України склалися зворотні співвідношення. Так, середньосвітовий показник торгівлі готовим прокатом дорівнює приблизно 75% (**мал. 6**), а для розвинених металургійних країн (ЄС, Японія, Корея) він сягає 90—95%. Частка готового прокату в українському експорті останніх років тримається на рівні 50—55%, а решта —це сировинні матеріали (чавун, феросплави) та напівфабрикати (сляби, практично всі види заготовки) (**мал. 6**). Таким чином, доступ України до найприбутковіших сегментів ринку готового прокату залишається обмеженим, а за країною закріплюється роль постачальника сировини та продуктів низького ступеня переробки.

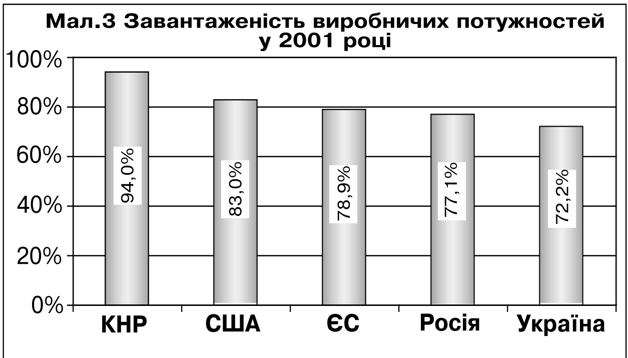
Постачання сировини та напівфабрикатів основним конкурентам на світові ринки ще більше послаблює позиції України у світовому розподілі праці та призводить до подальшого скорочення ринків збуту готової продукції і значних втрат валютних коштів для ГМК. Проілюструємо цю тезу на прикладі експорту України до країн Південно-східної Азії. У 2001 році до цього регіону з України було поставлено більш ніж 3 млн. тонн напівфабрикатів, з яких за найскромнішими оцінками місцеві прокатні заводи виготовили 2,8—2,9 млн. т готового прокату, в основному сортового та фасонного. За той самий час до регіону експортовано з України приблизно 150 тис. т готового прокату аналогічного сортаменту. Як бачимо, за допомогою українського металу в даному регіоні покрито потребу у майже 3 млн. т готового прокату, але ж тільки 5% від цього обсягу становить готова продукція, виготовлена в Україні. Постачаючи заготовку своїм місцевим азіатським конкурентам, українські заводи тим самим ускладнюють просування на ринок своєї таки готової продукції. Важливим є й економічний аспект справи. Різниця за ціною між заготовкою та готовим довгим прокатом на цьому ринку на умовах CIF — приблизно 20—30 доларів США. Якби Україна змогла закрити вищезгадану потребу у 2,8—2,9 млн. т готовою продукцією, це принесло б експортерам додаткових 55—85 млн. доларів.

Найбільше тривожить, однак, технічне відставання галузі. Майже всі металургійні підприємства України відрізняються підвищеним рівнем затрат матеріальних, паливно-енергетичних трудових та інших ресурсів у порівнянні з металургією розвинених країн. Коефіцієнт зносу основних фондів та обладнання часто сягає 50—60%. Частка мартенівського виробництва, яке в провідних країнах практично відсутнє, в Україні і нині становить 48%, тоді як частка виплавки сталі за передовою технологією електроплавильного виробництва становить лише близько 5% (**мал. 7а**).

Істотне відставання спостерігається і при впровадженні технології безперервного лиття сталі, з використанням якої в Україні виплавляється всього 16,3% сталі, тоді як ці показники в Росії становлять майже 52%, США —94,4%, Японії — 96,9% (**мал. 7б**) Відповідно до рівня застосування сучасних технологій у виробництві сталі розподіляються показники втрат металу при виробництві 1 тонни готового прокату (**мал. 8**).

Технічне відставання впливає на якість продукції. Низька якість в свою чергу обумовлює низьку конкурентоспроможність і, як наслідок, найнижчі у світі експортні ціни, за рахунок яких і може ще втриматись на ринках продукція українських виробників. Так, у порівнянні з експортними цінами країн ЄС на відповідну продукцію розрив становить 20—30%, а для листового прокату — 40—45%. Останнє є причиною застосування антидемпінгових санкцій проти української продукції, подальшого скорочення ринків збуту та втрати валютних коштів, вкрай необхідних для тієї таки модернізації виробництва.

Вочевидь переламати ситуацію та зупинити кризові явища в галузі спроможні лише якісні зміни технологічного та структурного характеру, які, однак, загрозливо запізнюються і причини відсутності яких вимагають окремого аналізу та пояснення.

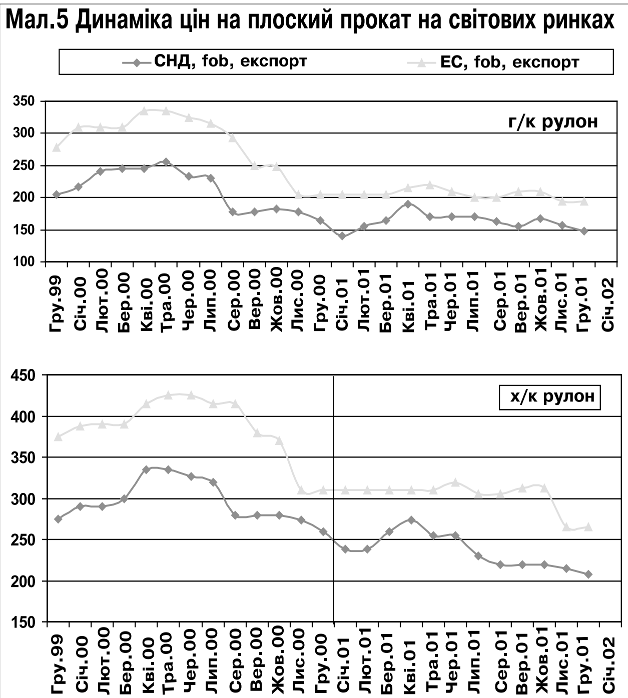
2. Причини стагнації та відсутності структурних змін в галузі

Структурна перебудова в ГМК України потребує значних фінансових ресурсів. Лише технічне переоснащення галузі за сучасними технологіями виплавки сталі і виготовлення прокату коштуватиме від 8 до 10 млрд. доларів США.

Основну частку фінансових надходжень, а саме близько 85%, металургія України отримує від експорту, тому зміни кон'юнктури світових ринків відразу позначаються на фінансовому стані підприємств. Лише протягом останніх п'яти років в світі двічі спостерігалося значне падіння цін: в 1998 році через фінансову кризу в ПСА і в 2000—2001 рр. внаслідок перевиробництва і зниження споживання сталі в світі через економічний спад, який особливо відчувається в США.

Недоотримані кошти на одній тонні готового прокату в часи несприятливої кон'юнктури можуть сягати 100 дол. США, що, зважаючи на об'єми експорту, виливається в суми близько 2 млрд. дол. США на рік.

Вказана залежність від зовнішніх ринків, що є явищем вочевидь негативним, звичайно об'єктивно впливає на спроможність галузі проводити реструктуризацію. Однак не причини кон'юнктурно-цінового характеру є вирішаль-

ними, оскільки виробники інших держав перебувають в аналогічних умовах, проте успішно тримають потрібний темп структурно-технологічних змін. Вирішальними, очевидно, є причини внутрішнього, суб'єктивного характеру, і передусім — криза управління галуззю, причому і її державним, і недержавним сектором.

Процеси здійснення структурних змін у виробництві є явищем безперервним. Так, в металургії життєвий цикл обладнання — близько 20—30 років, упродовж яких відбувається його моральне старіння та фізичне зношення. Таким чином оновлення основних фондів, що є надзвичайно важливим фрагментом структурних змін, повинно відбуватись кожні 20—30 років.

Поряд з цим в процесі реструктуризації відбуваються зміни організаційного, кадрового та управлінського характеру. Перші передбачають також можливість нового вирішення питань власності, яким може бути і роздержавлення, і реприватизація, а також процеси концентрації, злиття чи розукрупнення підприємств.

Структурні зміни є зазвичай відповіддю на виклики ринку та мають на меті відтворення конкурентоспроможного виробництва. За класичними підходами держава продає свою власність в тому випадку, коли виявляється неспроможною підтримувати конкурентоспроможність підприємств чи, навпаки, викуповує неконкурентоспроможні підприємства з метою їх державної підтримки і санації. В обох випадках новий власник бере на себе зобов'язання з проведення структурних змін та відновлення конкурентоспроможного виробництва, і в обох випадках держава вимагає цього, оскільки лише ефективна економіка підприємств здатна наповнити бюджет.

Розвиток світової металургії останніх трьох десятиліть дає приклади успішно проведеної реструктуризації через роздержавлення металургійних підприємств в Західній Європі, Японії. Останнє десятиріччя засвідчило відносно успішний процес приватизації в Східній Європі. Зворотна ситуація спостерігається на прикладі США, які протягом останніх 30 років не проводили серйозних структурних змін, і де на цей час підприємства переживають банкрутства через втрату конкурентоспроможності, що змушує сучасну адміністрацію вдаватись до жорсткого протекціонізму.

Ситуація в Україні, де приватизація здійснювалася заради самої приватизації чи, в кращому випадку, заради надходжень до бюджету, також не нагадує нормальний та класичний процес, оскільки ігнорується його головна суть — шляхом зміни власності відновити конкурентоспроможне виробництво. В нашій країні, за стартових умов 100-відсоткової державної власності, ця суть і ця мета повинні були втілюватись державою як єдиним джерелом владного начала в суспільстві. Натомість в рішеннях органів влади спостерігалась і спостерігається відсутність продуманої стратегічної мети, що робить їх дії хаотичними та непослідовними.

Будь-якому серйозному рішенню, а приватизація, зокрема в ГМК, безумовно є таким, повинна передувати розробка та прийняття продуманої стратегії. В Україні цього зроблено не було. Основна мета процесу, а саме прихід стратегічного інвестора та ефективного власника через механізми приватизації, була втрачена і більшість рішень приймались залежно від потреб моменту. Сьогоднішня відсутність структурних змін та необхідних темпів оновлення вітчизняного ГМК значною мірою є наслідком цих прорахунків.

Характеризуючи результати діяльності нових власників та призначеного ними вищого менеджменту підприємств, слід зазначити, що в умовах тривалої відсутності інститутів приватної власності і ринкової економіки абсолютно нереально очікувати появу за 10 років в державі достатньої кількості серйозних і фінансово спроможних підприємців, які ефективно управляли б базовими галузями, зокрема, металургією. Основним і цілком зрозумілим мотивом їхніх дій є отримання максимальних прибутків і накопичення капіталу через експлуатацію придбаних чи орендованих ними підприємств.

Останнє породжує серйозну кризу управління, коли затратна частина лягає на підприємство, а прибуток тим чи тим шляхом залишається за його межами. Вимивання коштів із підприємств галузі, експлуатація виробничих фондів та трудових ресурсів без адекватних капіталовкладень у виробництво — також прямий наслідок відсутності вимог держави та державної політики з питань інвестиційних зобов'язань.

Звичайно є й позитивні приклади діяльності приватного капіталу. Помалу, але ж певні кроки в інвестуванні коштів в технічне переозброєння вже зроблені новими власниками Єнакіївського МЗ, підприємства Істіл ДМЗ, ММК ім. Ілліча та Запоріжсталі. Так, на Єнакіївському заводі, який упродовж багатьох років відрізнявся нестабільністю виробництва, розпочинається будівництво установки безперервного лиття. Істіл ДМЗ взагалі є єдиним прикладом заново створеного підприємства, що виробляє якісну електросталь та розливає її за технологією безперервного лиття з використанням сучасного обладнання.

Недоліки управління роздержавленим сектором чорної металургії України — лише фрагмент загальної кризи управління в галузі. Інша частина проблеми —ефективність управління державними підприємствами. Керівникам цих підприємств до цього часу не запропонований з боку держави чіткий механізм ані заохочення, ані відповідальності за результати роботи ввіреного їм виробництва, відсутня й належна дисципліна виконання вже діючих контрактів.

Особливої уваги заслуговує практика передачі державного майна в управління стороннім юридичним особам. Закономірно, що останні управляють ввіреним їм майном в особистих інтересах. Що менше часу відведено цим керуючим, то інтенсивнішою і більш руйнівною для підприємства є експлуатація отриманого в оренду виробничого ресурсу. Важко назвати хоча б один позитивний приклад такої практики, однак для її припинення державі очевидно не вистачає рішучості, незважаючи на гостру критику цього явища з боку вищого керівництва країни.

Перелічені вище недоліки є фрагментами системної кризи управління, а низькі темпи реструктуризації та оновлення ГМК України — їх прямий наслідок. Інший, конкретніший аспект проблеми — фінансовий, також є результатом непродуманих управлінських рішень.

Сучасний стан фінансів галузі, що характеризується дефіцитом грошових ресурсів та браком інвестицій, значною мірою вже був запрограмований хибно проведеною приватизацією. Остання, як вже відзначалось, і до цього часу не має продуманого стратегічного бачення. Пріоритети вітчизняної приватизації, що мала б сприяти приходу в галузь серйозних інвесторів та необхідних інвестицій, на практиці є далекими від стратегічних завдань оновлення. Спрямування коштів від продажу державного майна виключно на вирішення бюджетних питань знекровлює фінансову базу для проведення необхідних структурних змін та технічного переоснащення.

На сьогодні в ГМК України за різними оцінками роздержавлено від 60 до 75% майна. Однак у власності держави залишається ще низка стратегічно важливих і привабливих об'єктів, приватизація яких, на відміну від попередньої практики, повинна мати пріоритетом залучення інвестицій у виробництво. Інакше розв`язати проблему залучення в галузь необхідних для реструктуризації 8 — 10 млрд. дол. США очевидно буде неможливо та й саме роздержавлення за умови збереження старих підходів значною мірою втрачає доцільність.

3. Завдання, що потребують нагального вирішення в найближчі роки

Абсолютно необхідною умовою для виходу галузі зі стану стагнації є подолання технічного відставання. Що для цього треба зробити? Першочерговим завданням є акумуляція коштів та проведення всебічного технічного переозброєння.

Що це означає — подолання технічного відставання, і що може дати для розвитку економіки країни вирішення проблеми? Технічне переозброєння повинно розрядити основні больові проблеми галузі останніх років. Одна з таких — висока енерго- та матеріалоємність наявних технологій в металургії. В Україні при виробництві одиниці продукції ВВП енергоємність більш ніж вдвічі перевищує показник, наприклад, Росії (**мал. 9**). Це означає, що якби ми змогли зменшити енерговитрати хоча б до рівня Росії, це привело б до аналогічного зменшення імпорту нафти та газу. Приблизно те саме можна сказати стосовно сировинних матеріалів, а також інших виробничих втрат.

Таким чином, технічне переозброєння — це ключ до розв`язання енергетичних проблем країни та проблем ресурсозбереження, але його значення цим не обмежується. Не менш важливим завданням є утримання вже зайнятих, а також завоювання нових ринків збуту продукції, що також здається малоймовірним без здійснення відповідних організаційно-структурних заходів.

Нині стає дедалі очевиднішим, що основним резервом для розвитку ринків металопрокату українських виробників є внутрішній ринок України. Розширення внутрішнього ринку — це не тільки і навіть не стільки збільшення продажів. Це активізація та відродження споживаючих продукцію металургії галузей, таких, як машинобудування, будівництво, транспорт, насамкінець це збільшення виробництва товарів та послуг в країні, а так це єдиний шлях до підвищення добробуту народу.

В цьому напрямі також багато чого ще треба зробити. За загального виробництва прокату 22 млн. т, на внутрішній ринок у 2000 році припало лише 3,4 млн. т готового прокату, з них близько 400 тис. т було імпортовано в Україну. Навіть за того, що поточний рік характеризується швидким зростанням внутрішнього споживання (+25%), досягнуті обсяги споживання є абсолютно недостатніми.

З другого боку, якщо розглянути структуру українського імпорту, то можна побачити, що багато позицій в ньому займають високотехнологічні вироби, такі, як нержавіючі сталі, тонкий автомобільний лист тощо. Це означає, що за могутнього в цілому потенціалу галузі, структура виробництва недосконала. За якимись позиціями обсяги виробництва значно перевищують внутрішні проблеми. А за іншими ми вимушені ввозити металопродукцію ззовні. Причому ввозимо не сировину, зберігаючи тим самим власні ресурси, а часто найдорожчу, технічно складну продукцію — тонкий гарячекатаний лист, лист з нержавіючої сталі і таке інше.

Таким чином, покращання структури продажів продукції галузі — це другий блок нагальних проблем, від розв`язання яких залежить майбутнє галузі. Два генеральних шляхи для вирішення цього на сьогодні зрозумілі. Основним пріоритетом на зовнішніх ринках є збереження позицій там, де ми постачаємо високотехнологічну продукцію. З другого боку — зайва кількість напівфабрикатів, яку за низькими цінами ми мільйонами тонн постачаємо за кордон, повинна бути перенаправлена на перекат на заводах України, а далі —на задоволення потреб внутрішнього ринку країни.

4. Необхідність активізації державної політики

В контексті поставлених вище завдань логічним є запитання: хто повинен взяти на себе ініціативу і провідну роль в їх виконанні?

На сьогодні в такому серйозному секторі, як чорна металургія, приватний капітал ще недостатньо міцний, а структурні зміни, як показує практика, не є його пріоритетом. Так, вже роздержавленими чи приватизованими тією чи іншою мірою є всі провідні металургійні підприємства України, окрім КДГМК «Криворіжсталь», проте технічну модернізацію проведено чи серйозно проводять лише на донецькому Істіл ДМЗ та Єнакіївському МЗ. Отже відповідь однозначна: це має бути держава в особі відповідних органів виконавчої влади, озброєних потрібним законодавством. Іншими словами, йдеться про посилення державної промислової політики.

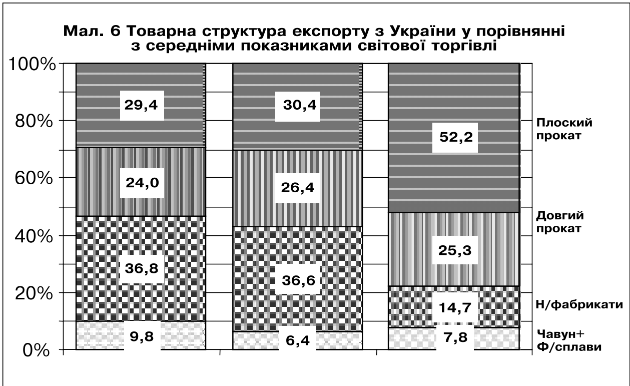
В світі, незалежно від форми власності підприємств, ефективна робота останніх завжди є предметом гострої зацікавленості держави, оскільки з цим пов'язане не тільки бюджетне наповнення, а й вирішення питань технологій, екологічної безпеки, соціальних стандартів життя, обороноспроможності. В країнах розвиненого ринку і ліберальних ринкових відносин певні параметри приватного бізнесу постійно перебувають під контролем державних органів. Крім сплати податків, це передусім рівень енерго- та ресурсозатратності технологій та екологічного захисту.

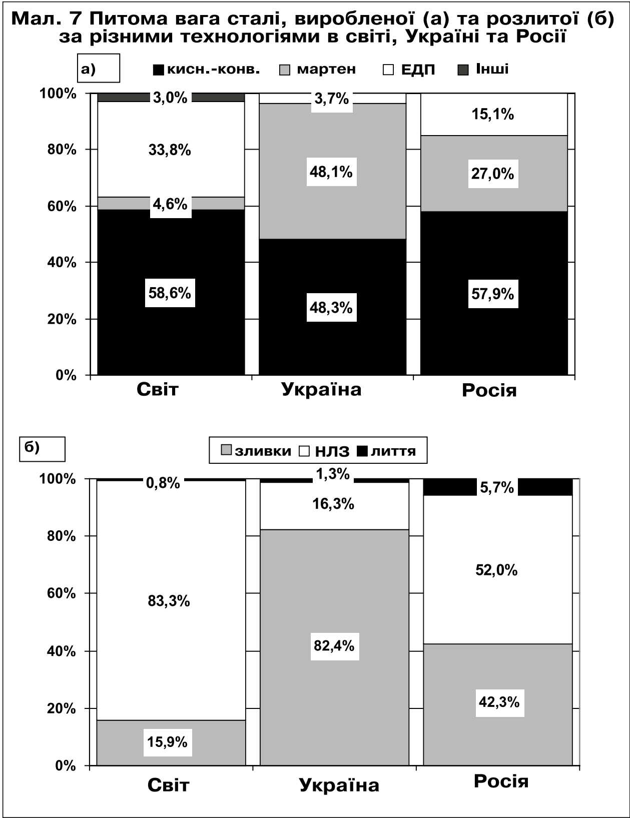
Порушення встановлених державою мінімальних технологічних норм, незважаючи на питання економічної вигоди для власника виробництва, веде до жорстких санкцій з боку державних органів у вигляді відчутних штрафів чи адміністративної відповідальності. Особливо жорстким є контроль за додержанням екологічного законодавства, оскільки забезпечення екологічної безпеки не є зазвичай пріоритетом підприємця.

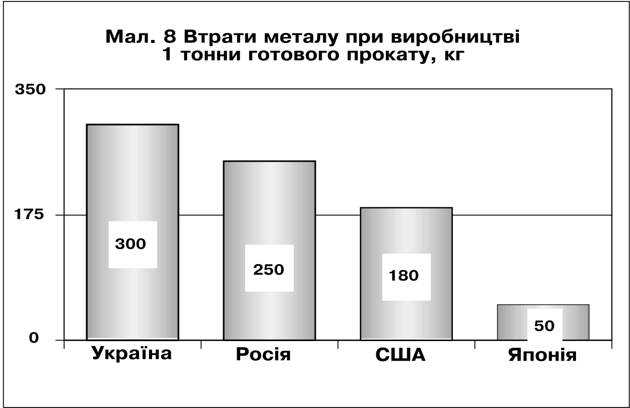
Ступінь державного втручання є найвищим в розвинених країнах, особливо Франції, Німеччині, Японії, країнах Скандинавії. В Україні з початком реформ сформувалася чи була нав'язана незріла і кабінетно-некомпетентна теза про достатність ринково-стихійних чинників для регулювання роботи галузі після приватизації. Роздержавлення вже певною мірою відбулось і наслідки стихійного ринку та втрати ролі держави ми можемо спостерігати на прикладі падіння рівня соціальних стандартів життя в нашій країні.

Із занепадом активного управління процесами розвитку національного ГМК водночас спостерігається надмірне втручання держави у фінансово-господарську діяльність підприємств, коли нескінченні перевірки та порушення чинних норм законодавства вносять взаємну недовіру і роздратування у відносинах влади і підприємців. Сьогодні держава зобов'язана встановити чіткі параметри контролю

(Закінчення на 6-й стор.).

Невідкладні заходи з державної політики в чорній металургії України

(Початок на 4-5-й стор.).

і можливості втручання, які, очевидно, повинні передбачати питання податків, рівня технологій, екологічної безпеки, соціального захисту і в цих аспектах тісно співпрацювати з підприємцями як з партнерами, гарантуючи їм зі свого боку стабільність законів та взаємне їх дотримання.

Важливим аспектом партнерства влади та приватного капіталу також є використання ресурсу держави для захисту інтересів національних компаній за кордоном та розвитку їх присутності на зовнішніх ринках. Яскраві приклади такої співпраці демонструють розвинені країни, для яких сприяння діяльності їхнім транснаціональним корпораціям є однозначним пріоритетом зовнішньої політики, а фінансові ресурси, зібрані на ринках інших країн, є важливим джерелом утворення ВВП та формування бюджету. Така співпраця повинна бути налагоджена і в Україні, оскільки справді серйозні бізнес-стратегії, що зазвичай передбачають і зовнішньоекономічну діяльність, можуть бути реалізовані лише в результаті спільних дій держави і приватного підприємництва.

Стверджуючи необхідність активної промислової політики України в ГМК, необхідно відзначити, що в цьому питанні не потрібно починати з нуля і що ми вже маємо позитивні приклади професійних дій держави.

5. Економічний експеримент у ГМК України — позитивний приклад державної політики

Один з таких вдалих прикладів — економічний експеримент у ГМК України. В результаті його запровадження податкові пільги для задіяних у ньому підприємств в 1999 р. (друга половина) — 2000 р. становили 2013,3 млн. грн., списано пені і штрафів — на 714,9 млн. грн., надано відстрочок за платежами в бюджет на 1919,2 млн. грн. Це дало змогу разом із сприятливою зовнішньою кон'юнктурою ринку металопрокату в 2000 р. покращити фінансово-економічний стан підприємств і витіснити бартер із розрахунків. Так, за результатами 2000 р. порівняно з 1999 р. кредиторська заборгованість підприємств зменшилася на 1,4 млрд. грн., на 20 % —собівартість продукції, рентабельність зросла з 1,3 % до з 21,2 %. Рівень бартеризації знизився з 48 % до 12,2 %. Відповідне покращення позитивно позначилося і на виробничих показниках — зростання реального виробництва в 2000 р. становив 20,3 %, отримано чистого доходу від реалізації прокату більш як на 57,2%. Паралельно з цим зросли і платежі до Державного бюджету — надходження від податку на прибуток збільшилися більш ніж у 10 разів, збір в інноваційний фонд — у 4 рази.

При цьому особливо слід відзначити такі підприємства, як Єнакіївський МЗ і Маріупольський МК ім. Ілліча, де отримано особливо відчутні позитивні результати. Так, на Єнакіївському МЗ на поточний момент відсутня кредиторська заборгованість, завершується технологічна модернізація виробництва. Рентабельність роботи в 2000 р. становила 22,8% (за -8,6 % за аналогічний період 1999 р.), валова виручка зросла на 75,4 %. Маріупольський МК ім. Ілліча в 2000 р. повністю відмовився від бартерних операцій, рентабельність становила 32,1%, а валова виручка зросла на 67,3% і становила майже 5 млрд. грн.

Поряд з цим є ряд підприємств, які навіть погіршили свої фінансово-економічні результати. Це свідчить про те, що експеримент є лише одним із інструментів для розв`язання проблем, які стоять перед чорною металургією. А до того треба ще навчитися цей інструмент вміло використовувати.

6. Невідкладні заходи з державної політики в чорній металургії України

Економічний експеримент дозволив істотно збільшити обсяг коштів, що їх спрямовують на технічне переозброєння (у 2000 році це було біля 2,1 млрд. гривень). Отже, не можна заперечувати позитивні зміни, що відбулися після його впровадження. Постає логічне запитання — а що далі? На чому треба зосередити зусилля? До яких заходів повинна вдатися держава щодо металургії?

Більшу частку коштів для технічного переозброєння було використано в галузі у 2000 році на поточні ремонти. Зрозуміло, що цього недостатньо, бо поточні ремонти можуть забезпечити тільки безпечні умови праці. А потрібна ж корінна реконструкція виробництва.

Питання, де взяти фінанси, є безумовно ключовим. Чи спроможна сьогодні держава фінансувати галузь? Практика останніх років свідчить, що ні. Практика інших країн теж свідчить, що ні. Безумовно, держава не повинна стояти осторонь у питаннях фінансування галузі, але ж про бюджетні кошти може йтися тільки тоді, коли справа торкається соціально значущих речей, таких, як створення нових робочих місць, розв`язання екологічних проблем. Основним джерелом фінансування галузі сьогодні бюджет навряд чи зможе стати, а так він і не повинен їм ставати.

Реальними фінансовими джерелами можуть бути або власні кошти підприємств, або гроші від приватизації. Ось тут держава і повинна виконати свою роль. По-перше, досвід останніх років показав, що наявність чи відсутність коштів у підприємств напряму пов'язана з успіхом чи невдачею у проведенні експерименту. Буде експеримент успішним, будуть кошти. Тому однією з актуальних проблем сьогодення є вдосконалення економічного експерименту в ГМК з метою переспрямування коштів на технічне переозброєння. Ось це є першим завданням для держави та її органів.

По-друге, вже, мабуть, усі зрозуміли, що в питанні приватизації підприємств давно треба змінити акцент від намагання отримати бюджетну виручку будь-що, до спрямування приватизаційних грошей на вирішення глобальних проблем самих підприємств. У контексті проблеми, що розглядається, це гроші на технічну реконструкцію.

Наступним важливим завданням державної політики є подолання кризи в управлінні та формування ефективного власника. Ця проблема має два аспекти. Перше, що необхідно зробити, — підвищити ефективність управління державною власністю. Шлях для цього, це:

підвищення відповідальності керівників державних підприємств за результати роботи;

відмова від практики передачі державної власності в приватне управління на період хоча б до 3 років.

Необхідно також запровадити дійові механізми співпраці держави з новими власниками підприємств, що може бути зроблено шляхом:

заохочення інвестиційної діяльності, в т. ч. дотримання взятих інвестиційних зобов'язань;

державного сприяння на зовнішніх ринках;

регулювання діяльності природних монополій;

екологічного та технологічного контролю, особливо під час технічної реконструкції, що має виключити впровадження застарілих технологій.

Виключно важливим аспектом, а отже, завданням для держави, без якого технічне переозброєння навряд чи можливе, є налагодження співпраці в нових умовах між наукою та приватним капіталом. Це дасть змогу вирішити питання підвищення технологічного рівня, екологічної безпеки, ресурсо- та енергозбереження. Мабуть, ніхто не заперечує, що науку потрібно підтримувати, але мало хто наважиться сказати, що тут ми маємо успіхи. У цьому питанні ми теж можемо звернутися до досвіду інших країн.

Для провідних компаній світу співпраця з науковими установами вже давно стала нормою. Яскравий приклад надала Японія ще в середині 60-х років. Тоді за рішенням уряду було побудовано так зване «місто науки». Звичайне невеличке японське селище Цукуба перетворилося на наукову оазу, де були зібрані практично всі провідні державні наукові установи. За деякими параметрами таке рішення дуже нагадувало досвід Радянського Союзу зі створення академмістечок у Новосибірську, Черноголовці тощо. Але не минуло й півроку, як гіганти японської індустрії потягнулися один за одним до Цукуби. Буквально за лічені роки більш як 60 провідних японських компаній створили там свої лабораторії та наукові підрозділи, які налагодили найтісніше співробітництво, в тому числі і фінансове, з державними інститутами. Такий симбіоз існує та успішно діє й понині.

Якщо перейти до контактів промисловців та науковців саме в металургії, то теж знайдемо чимало прикладів. Типовим явищем останнього періоду є намагання виробників сталі налагодити тісну співпрацю з академічними установами. Так, один з провідних виробників автомобільного листа в світі канадська компанія Dofasco не тільки має свої дослідницькі підрозділи, а також значною мірою фінансує дослідження в університетах. На базі металургійного факультету університету провінції Британська Колумбія створено дослідницький центр, основним спонсором якого саме і є вищезгадана компанія. Зі свого боку, центр займається питаннями підвищення рівня технологій та якості металопрокату компанії. Компанія закуповує для університету величезні лабораторні стенди та коштовне обладнання, а університет відповідає, наприклад, розробкою нових технологічних циклів прокатки металевого листа з комп'ютерним контролем технологічних параметрів від стадії металургійної печі до стадії фінішної обробки. Ми повинні розуміти, що в такому випадку йдеться не про абстрактні речі, а про шляхи розвитку та стан справ у наших прямих конкурентів на світових ринках.

Один з найстаріших інститутів всесвітньо відомого товариства Макса Планка — Інститут сталі в Дюссельдорфі ще 1971 року за ініціативи німецьких сталеливарних компаній був, так би мовити, роздержавлений та перетворений на акціонерне товариство. Тепер співвласниками інституту, який об'єднує 250 спеціалістів, виступає товариство Макса Планка, а також спілка німецьких сталеливарних заводів (Verein Deutsher Eisenhuettenleute). А так і фінансування, і тематика роботи інституту тепер визначаються потребами металургів.

А що ми маємо в Україні. Система Радянського Союзу була досить послідовною, коли фундаментальна наука була зосереджена в установах Академії наук, а прикладні дослідження проводилися в галузевих інститутах. Нині стара система напівзруйнована, а нову так і не створено. В результаті залишки колишніх наукових колективів ще існують, але ефективність їх роботи відповідає рівню фінансування. Стати між новим власником та науковими колективами — це ще одне завдання для державних органів.

7. Необхідні практичні кроки. Використання наявного інструментарію державної політики

Реалізація актуальних дій з вищенаведених напрямів вимагає наявності відповідного інструментарію. Насамперед інструментарій державної політики — це нормативно-правові акти, що розробляються і впроваджуються, відповідно законодавчою та виконавчою гілками влади. Практика показує, що розробка таких актів, а тим паче їх впровадження, є непростим і тривалим процесом, що може затягтися на роки. Тому потрібно поважати і максимально ефективно використовувати вже чинні норми, особливо якщо вони засвідчили свою ефективність і якщо бракує часу на розробку нових.

В контексті проблеми ГМК України, оновлення якого не терпить зволікання, ми маємо вже напрацьований і ефективний інструментарій, назва якому «Закон про проведення експерименту на підприємствах ГМК України». Вище були викладені позитивні наслідки дії цього закону. Вкотре наголошую на його найважливішому здобутку — повернення до нормальних товарно-грошових відносин, відновлення обігових коштів підприємств. Без цього неможливо говорити про інвестиції, реконструкцію виробництва, та про надходження до бюджету. Таким чином, завдяки закону створено передумови для великомасштабних структурних змін у галузі та збільшення бюджетних надходжень, тому особливо незрозумілою є позиція противників продовження експерименту. Їх основний аргумент, вочевидь надуманий і відірваний від реального економічного досвіду, полягає в збільшенні бюджетних відрахувань внаслідок скасування передбачених експериментом пільг на 1,5 млрд гривень. У цьому аспекті слід зробити два зауваження.

По-перше, саме дія експерименту вже дала галузі додаткових 2,3 млрд. гривень. Звідки взялася ота ілюзія, що його відміна дасть додаткових 1,5 млрд. і хто буде нести відповідальність у разі прорахунків?

По-друге, бюджет, в його сучасному вигляді і принципах формування, й далі залишається таким собі тягарем, який нещадно давить на поточну економіку підприємств і в жертву якому приносять перспективи майбутнього розвитку. Очевидно, на якомусь етапі бюджет почав перероджуватися на свою протилежність, яка пригнічує розвиток перспективних напрямів економіки замість стимулювання останніх.

Реальність така, що цей закон розв`язав завдання першого етапу, створивши передумови для рішучих структурних змін. Сьогодні необхідно його продовження і реалізація другого етапу, коли кошти, генеровані внаслідок податкових пільг, використовуватимуться виключно на потреби технічного переозброєння галузі. Можна сказати навіть конкретніше, що продовження експерименту лише тоді має сенс, коли додатково генеровані кошти будуть спрямовані на модернізацію виробництва. Процес має відбуватися під контролем державних органів, а ті підприємства, що не виконують висунутих умов, треба безкомпромісно вилучати з експерименту. Відстоюючи збереження експерименту, побажаємо його критикам більше відповідальності і професіоналізму, адже зруйнувати сьогодні ефективно діючий механізм значно простіше, ніж потім його відновлювати.

Ще одним ефективним інструментом і практичним кроком держави до досягнення поставлених завдань може і повинно стати прийняття Верховною Радою національної програми розвитку та реформування гірничо-металургійного комплексу України і обов'язково закону про її виконання. В програмі прописані головні технологічні, економічні та ринкові параметри розвитку національної металургії до 2010 року, передбачено проведення необхідних структурних змін та технічне оновлення галузі. Прийняття закону про її виконання зробить обов'язковим здійснення передбачених у програмі перетворень усіма суб'єктами господарства в ГМК незалежно від форми власності останніх та створить сприятливе поле для здійснення ефективного державного впливу.

Вчергове окреслимо головні напрями впливу політики держави:

контроль за рівнем технології, особлива увага до проблем ресурсозбереження та екології;

заходи з розвитку внутрішнього ринку, оскільки нестабільність зовнішніх ринків і загроза їх втрати є явищем перманентним;

сприяння суб'єктам господарювання ГМК незалежно від форми власності на зовнішніх ринках, які збережуть своє значення впродовж найближчих 10 років;

зміна акценту приватизації з бюджетної ефективності на питання формування ефективного власника і притоку інвестицій у виробництво;

вплив держави на процеси співпраці вітчизняної науки і нового капіталу;

політика держави, спрямована на створення великих національних компаній, спроможних перетворитися на ТНК і проводити активну політику на зовнішніх ринках та інвестувати НДР.

Україна має всі об'єктивні передумови для відновлення конкурентоспроможності і створення передової чорної металургії. Наші помилки до цього часу були головним чином помилками управління ГМК і відсутності послідовної політики держави в цьому напрямі. Відповідно лише виправлення цієї хибної практики, згідно з викладеними в статті підходами, дасть змогу реалізувати наявний в національній металургії конкурентоспроможний потенціал, відновити втрачені позиції одного зі світових лідерів у виробництві сталі та тим самим істотно піднести впливовість та престиж держави в світі.

Вадим ГУРОВ,
перший заступник Комітету ВР з питань промислової політики, член фракції партії «Демократичний союз».

Дія експерименту дала галузі додаткових 2,3 млрд. гривень

Передвиборна програма політичної партії «Всеукраїнського об'єднання християн»

ЖИТИ, ПРАЦЮВАТИ, ВЧИТИСЯ

ЗА БІБЛІЄЮ!

Кожній людині — вищому творінню Господньому — віру, добробут, порядок!

Голова політичної партії «Всеукраїнське об'єднання християн» В. Г. БАБИЧ.

Погляньмо на свою парсуну

По суті, єдина на Кримському півострові українська газета «Кримська світлиця» з дня свого створення дихає на ладан.

Почили в Бозі колись такі популярні журнали, як «Ранок», «Старт», «Знання та праця», «Український театр». На межі згасання «Вітчизна» і «Київ», з перервами виходить часопис «Літературна Україна». Під тягарем боргів прийшов до свого 75-літнього ювілею один з найпопулярніших — журнал «Дніпро».

Я назвав лише кілька убієнних і тяжко поранених за останнє десятиліття видань. А їх же десятки! Зауважте, вибувають зі списку живих саме ті часописи, які мужньо змагалися за рідну мову, за суверенітет України.

За радянських, так побиваних нині, часів ми все ж не тільки зберегли і вберегли, але й примножили сотні видань українською мовою. Тиражі деяких газет у сотні й мільйони екземплярів та наклади журналів у десятки тисяч примірників вільно конкурували із всесоюзними ЗМІ.

Твори класиків, давніх і сучасних, продуковані в сотні тисяч, а то й мільйони примірників, читалися в кожній оселі. Причому виходили не лише рідною, а й у перекладах російською, стаючи надбанням народів Союзу й світу.

Де ж усе це поділося? За якихось десять літ зруйновано дощенту потужні видавництва і систему книгорозповсюдження. Невже оті карликові видавництва і видання зі своїми мізерними, хатніми тиражами, якими хизуються «нові українці», в спромозі втолити духовну спрагу сорокавосьмимільйонної країни?!

Надкруті «патріоти» уже одинадцятий рік ридають над упослідженою рідною словесністю. Але ж ми іще за радянських часів прийняли і передали їм закон про державність української мови! І слава Богу, що встигли, бо нині за таких бездарних «державотворців» хтозна, чи й прийняли б. Уявімо неможливе — якби не було комуністів та соціалістів, на кого б списували свою абсолютну безпорадність, неспроможність і яловість нинішні загумінкові українолюби? Справді, українська мова перебуває сьогодні в кільканадцять разів гіршому стані, аніж за радянських часів. То перш аніж шукати винних, як правило, серед москалів, ліпше погляньмо в люстерко на себе, рідних.

Отож, помилувавшись у дзеркалі на свою парсуну, я звертаюсь до Президента, Прем'єра і Голови Верховної Ради України навіть не з пропозицією, а з рішучою вимогою — взяти видавничу і книгорозповсюджувальну справу під державне крило, і невідкладно створити Комітет захисту української мови, скориставшись в цьому сенсі хоча б французькою моделлю. Комітет оборони рідної словесності від мовних покручів, своїх і замежних, від розмаїтих українофобів, які вгніздилися в деяких російськомовних виданнях. І це треба вчинити негайно, доки ми з вами ще не «заговорили так, що й німець не второпа».

Борис ОЛІЙНИК,
поет, академік,
народний депутат України.

Офіційно

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про Національну систему конфіденційного зв'язку

Цей Закон регулює суспільні відносини, пов'язані із створенням, функціонуванням, розвитком та використанням Національної системи конфіденційного зв'язку.

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

спеціальна система (мережа) зв'язку — система (мережа) зв'язку, призначена для обміну інформацією з обмеженим доступом;

спеціальна система (мережа) зв'язку подвійного призначення — спеціальна система (мережа) зв'язку, призначена для забезпечення зв'язку в інтересах органів державної влади та органів місцевого самоврядування, з використанням частини її ресурсу для надання послуг іншим споживачам;

Національна система конфіденційного зв'язку — сукупність спеціальних систем (мереж) зв'язку подвійного призначення, які за допомогою криптографічних та/або технічних засобів забезпечують обмін конфіденційною інформацією в інтересах органів державної влади та органів місцевого самоврядування, створюють належні умови для їх взаємодії в мирний час та у разі введення надзвичайного і воєнного стану;

суб'єкти Національної системи конфіденційного зв'язку — органи державної влади та органи місцевого самоврядування, юридичні та фізичні особи, що беруть участь у створенні, функціонуванні, розвитку та використанні цієї системи;

ресурс спеціальної системи (мережі) зв'язку — показники, які характеризують технічні можливості мережі зв'язку, що стосуються надання послуг зв'язку.

Терміни «оператор» та «мережа зв'язку» у цьому Законі вживаються відповідно у значенні термінів «підприємство (оператор) зв'язку» та «мережа зв'язку», визначених у Законі України «Про зв'язок».

Стаття 2. Сфера дії Закону

Дія цього Закону поширюється на відносини між суб'єктами Національної системи конфіденційного зв'язку, що виникають у зв'язку з її створенням, функціонуванням, розвитком та використанням.

Стаття 3. Законодавство у сфері конфіденційного зв'язку

Відносини, пов'язані із створенням, функціонуванням, розвитком та використанням Національної системи конфіденційного зв'язку, регулюються Конституцією України, законами України «Про інформацію», «Про державну таємницю», «Про захист інформації в автоматизованих системах», «Про зв'язок», «Про підприємництво», «Про ліцензування певних видів господарської діяльності», цим Законом, іншими законами і нормативно-правовими актами.

Якщо міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлені інші правила, ніж ті, що передбачені цим Законом, застосовуються правила міжнародного договору.

Стаття 4. Державна підтримка Національної системи конфіденційного зв'язку

Державна підтримка Національної системи конфіденційного зв'язку здійснюється Кабінетом Міністрів України шляхом створення сприятливих правових, економічних та інших умов для стимулювання процесу створення, функціонування, розвитку і використання цієї системи.

Стаття 5. Склад Національної системи конфіденційного зв'язку

Національна система конфіденційного зв'язку входить до складу Єдиної національної системи зв'язку України.

Складовими Національної системи конфіденційного зв'язку є спеціальні системи (мережі) зв'язку, їх стаціонарні і мобільні компоненти, централізовані системи захисту інформації та оперативно-технічного управління.

Структура побудови Національної системи конфіденційного зв'язку повинна забезпечувати відокремлення конфіденційної інформації органів державної влади та органів місцевого самоврядування, інших юридичних та фізичних осіб з використанням криптографічних та/або технічних засобів.

Стаття 6. Управління Національною системою конфіденційного зв'язку

Управління Національною системою конфіденційного зв'язку, її функціонування, розвиток, використання та захист інформації забезпечуються спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у сфері конфіденційного зв'язку відповідно до законодавства.

Централізовані системи захисту інформації та оперативно-технічного управління перебувають у державній власності і не підлягають приватизації.

Власниками інших складових Національної системи конфіденційного зв'язку можуть бути суб'єкти господарської діяльності незалежно від форми власності.

Стаття 7. Надання послуг конфіденційного зв'язку

Послуги конфіденційного зв'язку надаються органам державної влади та органам місцевого самоврядування, державним підприємствам, установам, організаціям, іншим юридичним та фізичним особам на платній основі.

Порядок надання послуг конфіденційного зв'язку органам державної влади та органам місцевого самоврядування, державним підприємствам, установам та організаціям встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Надання послуг конфіденційного зв'язку іншим юридичним та фізичним особам здійснюється відповідно до законодавства на підставі договору між споживачем та оператором.

Послуги конфіденційного зв'язку надаються операторами, які є юридичними особами та мають ліцензії на право надання послуг телефонного зв'язку та/або радіозв'язку, а також надання послуг у галузі криптографічного та/або технічного захисту інформації відповідно до законодавства.

Стаття 8. Відповідальність за порушення законодавства у сфері конфіденційного зв'язку

Особи, винні у порушенні законодавства у сфері конфіденційного зв'язку, несуть дисциплінарну, адміністративну, матеріальну, цивільно-правову або кримінальну відповідальність згідно із законом.

Стаття 9. Фінансове забезпечення Національної системи конфіденційного зв'язку

Фінансування витрат, пов'язаних із створенням, функціонуванням та розвитком Національної системи конфіденційного зв'язку, здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України, що передбачається під час його формування на поточний рік у відповідних розділах окремим рядком, а також за рахунок місцевих бюджетів та інших джерел фінансування, не заборонених законом.

Стаття 10. Міжнародне співробітництво

Спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади у сфері конфіденційного зв'язку в межах своїх повноважень може брати участь у науково-технічному, зовнішньоекономічному та інших формах співробітництва з питань конфіденційного зв'язку відповідно до державних програм та законодавства України.

Міжнародне співробітництво у сфері конфіденційного зв'язку здійснюється на основі законодавства та відповідних міжнародних договорів України.

Стаття 11. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність з цим Законом;

відповідно до своєї компетенції забезпечити прийняття нормативно-правових актів, передбачених цим Законом;

забезпечити перегляд і скасування міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону.

3. Статтю 1 Закону України «Про зв'язок» (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 20, ст.143; 2000 р., № 41, ст. 341) після абзацу одинадцятого доповнити новим абзацом такого змісту:

«мережа спеціального зв'язку — мережа зв'язку, яка забезпечує обмін інформацією з обмеженим доступом».

У зв'язку з цим абзаци дванадцятий — двадцять другий вважати відповідно абзацами тринадцятим — двадцять третім.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
10 січня 2002 року.
№ 2919-III.

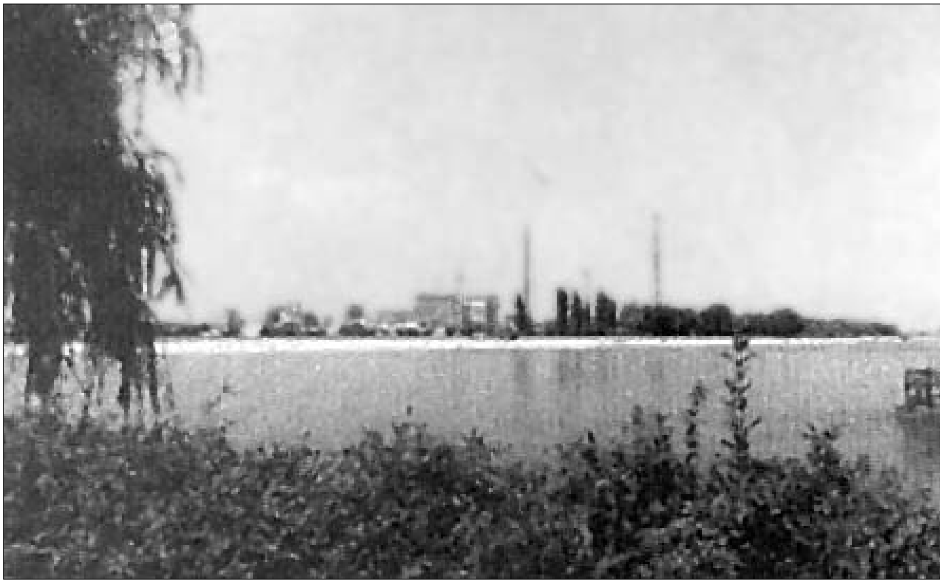
Податковий полігон Криму

Присивашшя завершило п'ятирічний економічний експеримент

(Початок на 1-й стор.).

Охочі до просторих мисливських угідь, занесених до міжнародних реєстрів, відомих своєю цілющістю, але ще не розроблених мінеральних джерел і лікувальних грязей та царства пташиних зграй заповідника Лебедині острови, куди пускають бажаючих лише в супроводі орнітологів. Ці багаті на молюсків і рачків важкодоступні очеретяні місця теплої затоки птахи облюбували для зимівлі здавна. З усього світу щороку злітаються сюди граціозні лебеді-шипуни, милі рожеві фламінго та кучеряві пелікани, інше перелітне птаство. В тихій затоці пернаті почуваються впевнено навіть коли стають зовсім беззахисними, згубивши під час линяння махові крила, бо їхній спокій сумлінно бережуть працівники держзаповідника.

Саме тут проходив знаменитий солоний Чумацький шлях, через ці землі Північно-Кримським каналом полилися води Дніпра збити спрагу спекотного півострова. Мало хто знає, що за часів Союзу Армянськ і Красноперекопськ були закритими робітничими селищами, і поїзди проїжджали повз них лише вночі. Інтуристів сюди взагалі не пускали. Так оберігали секрет того, що тут 70 років тому розмістили заводи великої хімії, які й народили ці міста. Величезні сировинні запаси Сиваша, близькість перетину залізниць і морських портів, газопроводів і електроліній високої напруги вирішили промислову долю цього просоленого і спекотного степового краю.

Ставку на іноземців не робили

Економічний нокаут 1994 року паралізував підприємства Присивашшя. Виробництво зупинилося, по півтора року не бачили люди зарплат і пенсій, масові звільнення, натовпи безробітних... Квартири в містах на півночі півострова стали найдешевшими в Україні. За прогнозами спеціалістів, уже до 1997-го реальною стала цілковита зупинка більшості застарілих підприємств з вкрай зношеним устаткуванням. Усе це могло призвести до економічного краху і непередбачуваних наслідків. Тим паче, що вільних ресурсів для підтримки галузі держава не мала. У депресивному регіоні, звідки ще не так давно бром вивозили літаками, а соду й добрива — ешелонами і кораблями, запахло соціальним вибухом.

У тодішнього голови Красноперекопської міськради і міськвиконкому Сергія Куніцина, котрий потім три роки очолював Раду Міністрів Криму, і директора Таврійського консалтингового центру Андрія Клименка та їхніх однодумців, у кризовому 1994-му з'явилась ідея рятувати регіон створенням вільної економічної експериментальної зони. До Києва поїхали не гроші просити, як інші, а з конкретними пропозиціями і економічними викладками пробивати план порятунку Північного Криму.

Їхня позиція й ініціатива сподобалися столиці. І хоча тоді в Україні про податкові заповідники ще не йшлося, наступного року ВЕЕЗ «Сиваш» була створена з ініціативи Кабміну України Указом Президента. Її проектом було визначено головну мету експерименту — створити умови для виживання регіону шляхом підтримки хімічних виробництв. Ставилося завдання зберегти робочі місця і водночас відкрити нові підприємства в нехімічних галузях. Створення класичної вільної зони не планували, передбачено було ввести на умовно окресленій території експериментальний економічний режим з такими особливостями: територія зони без спеціальних митних кордонів і будь-яких огорож, де пільги надаватимуть лише суб'єктам «Сиваша» і тільки в рамках проектів, затверджених Кабміном. Цей полігон мав напрацювати нові форми економічних відносин, зокрема, визначити оптимальні податкові ставки, практично відшліфувати митні, банківські, земельні та багато інших нововведень, що сприяють розвиткові підприємництва. Восени 1996 року Кабмін України створив спеціальний керівний орган — держкомпанію «Адміністрація ВЕЕЗ «Сиваш». Через відсутність законодавчих гарантій ставки на іноземних інвесторів не робили. Водночас, за високих вітчизняних банківських кредитних ставок і відсутності державного фінансування, інвестиційні проекти грунтувалися на реінвестиціях — тобто реконструкція і стабілізація діяльності заводів планувалися за рахунок власних коштів, отриманих у результаті пільгового оподаткування. Пільги поширювалися лише на підприємства, котрі розробили інвестиційні проекти у формі бізнес-планів, скерованих на створення нових робочих місць і впровадження нових технологій. Усього адміністрація «Сиваша» подала на узгодження 42 інвестиційні проекти, 34 з яких було затверджено. Сьогодні право на пільги мають 24 суб'єкти зони, які реалізують 27 проектів загальною кошторисною вартістю майже 85,4 мільйона доларів.

Принади і острахи заповідника

Нещодавно урочисто підбито підсумки п'ятирічного податкового експерименту, який віднині припинено і... продовжено. Сьогодні більшість суб'єктів ВЕЕЗ «Сиваш» переходить з цього режиму на інші пільгові умови оподаткування — тепер уже в категорію території пріоритетного розвитку. Тут передбачено такі пільги: перші три роки податок на прибуток не вилучається, а в наступні три — зменшується на 50% діючої ставки. Сировина, матеріали, устаткування, що ввозяться для реалізації інвестиційного проекту, не підлягають обкладенню ввізним митом. До того ж устаткування і комплектувальні не обкладаються ПДВ. А у валовий прибуток не включається з метою оподаткування й сума інвестицій. Деякі з пільг і колишніх умов сприятливого розвитку підприємствам, котрі побажали працювати на території спеціального режиму інвестування, надають уже на 30 років.

Для аналізу й висновків залишилися не тільки помилки та уроки, а й здобутки та досягнення суб'єктів вільної зони. Їх керівники кажуть, що для її існування було відвели надто короткий термін: заможні люди, що працюють із значним капіталом, охоче вкладають свої кошти з урахуванням тривалої перспективи. Та великої справи малими грошима не зробиш. Іноземних інвесторів бентежило не лише домінування державної власності. Заважали й нестабільне податкове і митне законодавство, позиція Міжнародного валютного фонду, який постійно висловлював своє негативне ставлення до надання будь-яких господарчих пільг в Україні. На думку його представників, надання податкових пільг одним підприємствам завдає шкоди іншим, плюс, мовляв, недонадходження з цієї причини коштів у бюджет держави.

Хоча це, як довели сивашці, сумнівно. Проте ентузіастів втішає те, що міжнародний опонент існування податкових заповідників в Україні підтримує програму партнерства громад у пошуку інвестицій.

Постійно загрожувало й те, що, враховуючи позицію МВФ, уряд чи Верховна Рада будь-якого дня просто прикриють цей експеримент. Хто ж за таких умов вкладатиме солідні кошти в суб'єкти вільної зони? Тим паче, що в нас досі немає гарантій інвестицій, механізмів захисту підприємств від стороннього вторгнення в їхню роботу.

Чи не тому чимало місцевих підприємств так і не скористалися можливістю пільг. Керівники Красноперекопського консервного, заводу продтоварів, швейної фабрики помилково вважали, що є рація взяти участь в експерименті лише за умови іноземного інвестування. Не дочекалися — і за 5 років втратили багато, про що тепер жалкують. А інвестори не поспішають до них і тепер. На це є багато причин.

«Я, скажімо, ефіоп»

Андрій КЛИМЕНКО,

заступник голови Ради з питань ТПР і СЕЗ при уряді Криму, науковий директор Таврійського інституту комплексних соціально-економічних досліджень і консалтингу:

— Приміром, я ефіоп. Маю 10 мільйонів доларів і готовий вкласти їх у вашу територію. Мене не цікавлять всі подробиці місцевих «заморочок». Хочу заплатити за всі процедури, скільки скажуть. Викласти 5 тисяч доларів? Будь ласка! Але я повинен отримати всі документи з абсолютно всіма узгодженнями за два тижні. Це, звісно, ідеальний варіант, до якого й треба прагнути. Нормативно-правові акти мають бути прийняті на всіх рівнях: центральними органами влади України (податковою адміністрацією, митною службою, Мінфіном тощо), місцевими органами влади (сесіями рад, їх виконкомами, місцевими відомствами). Це чимала робота, головна мета якої — не заважати інвесторові, а допомагати, всебічно сприяти. Подобається це комусь чи ні, але ми маємо поставити цей процес в нормальні цивілізовані рамки. Інакше жоден бізнес до нас не прийде ні найближчим часом, ні в перспективі. Треба навести лад в розгляді інвестпроектів, переліку пріоритетних видів діяльності, вирахуванні прибутку в пільговому режимі... Потрібно ухвалити ще якнайменше 15 нормативно-правових документів місцевого рівня, які максимально спростили б процедури ведення бізнесу, відносини інвестора, підприємства, яке реалізує проект, з місцевими органами самоврядування. Належні нормативно-правові акти допоможуть усунути й таку перепону на шляху потенційних інвесторів, як корупція. Потрібно в хорошому розумінні зарегулювати процес прийняття рішень. Довести до мінімуму кількість «хабароємних» функцій. Способи для цього є. Насамперед — гласність процедур. На стендах повинно бути написано, коли й куди я маю йти, де з мене можуть брати гроші і скільки, а де не можуть, в які строки чиновники зобов'язані ухвалити рішення. Друге — належна робота правоохоронців. Третє — максимально можливе виведення функцій управління інвестиційним бізнесом із сфери дії держапарату, який так чіпко тримається саме за них. Тобто нормативно-правова база, система органів управління, вся система відносин в інвестиційному бізнесі повинні бути такими, щоб якнайнадійніше усувати не наслідки, а саме причини корупції. Кримський проект цікавить людей настільки, наскільки швидко й ефективно розв'язують ці проблеми. Для того, щоб земляки в нас повірили, ми й стали першими. Якщо виходить у нас, до цього процесу потягнеться й решта. Жодна пропаганда тут не спрацює, окрім живого прикладу: я зробив інвестпроект, його розглянули і затвердили, мені надали пільги, допомогли знайти інвестора, він кредитував чи вклав гроші, я оновив виробництво, у мене пішла реалізація, збут, збільшилася зарплата, я почав краще жити. Лише такий приклад працює на всі сто відсотків, коли кожен відчує — крига скресла і для співвітчизників і для «ефіопів».

Що дала воля?

Завдяки експерименту за час його дії обсяг промислового виробництва збільшився тут у 7 разів. Суб'єкти зони перерахували в бюджети всіх рівнів 160,6 млн. грн., тоді як пільги загалом оцінюються в 70,6 мільйона. Із цих пільг з бюджету випало менше 40 млн. грн. Зважте, що платять ці податки саме ті підприємства, які за прогнозами мали стояти вже щонайменше п'ять років. Звісно, стратегія виживання мала і свої мінуси. Бо не все вдавалося, як бажали.

Та головної мети досягли — зберегли вкрай занедбане виробництво і домоглися позитивних змін у соціальних процесах. Учасники експерименту — пересічні трударі вважають головним його досягненням скорочення безробіття. Хоча тут воно досі високе, але за час експерименту на підприємствах збережено майже тисячу робочих місць і створено більш як дві тисячі нових.

Зросла й зарплата. Якщо на початку створення зони вона становила 168 грн., то нині — 445 гривень. За чисельності населення на території «Сиваша» менш як 4% загальнокримської обсяг виробництва підприємств регіону досяг 24% півострівного, а відрахування заводів — суб'єктів зони, до бюджету АРК становлять майже його третину. Головним стимулом виходу з розрухи були лише істотні податкові й митні пільги. Це означає, що застосування пільгових режимів для депресивних територій України має перспективу — такий головний висновок п'ятирічного експерименту.

Сода — мільйони — лимони

На флагман зони — ВАТ «Кримський содовий завод» інвестор теж не прийшов, але тут обійшлися й без нього. Після п'ятирічного сповзання вниз, яке нарешті скінчилося, дорога до відродження виявилася складною: не раз унікальному підприємству припиняли подачу газу, хотіли за безцінь прибрати до рук разом з його потужною сировинною базою, декілька разів включали до переліку об'єктів, що підлягають приватизації. Відстояв невтомний Сергій Куніцин.

Та загарбницькі спроби деяких структур перевести вже цілком благополучне підприємство в інше управління, щоб потім захопити за копійки, а відтак, робити з ним, що заманеться, — навіть прикрити — тривають і сьогодні, — каже директор содового Кирило Трандафіл.

Воювати є за що: за час експерименту тут випущено більш як два мільйони тонн кальцинованої соди, яку пунктуально експортують на чотири континенти, відрахування різних податків збільшилися в 3,3 разу, а в Пенсійний фонд —у 5, у 2,5 разу зросла зарплата робітників. Попит на продукцію такий, що доводиться працювати 365 днів на рік. Мають престижні призи — «Міжнародну алмазну зірку за якість» і «Арку європейської золотої зорі за корпоративний імідж і якість». Товарний знак і логотип заводу зареєстровані в десятках країн. Ціни на добірну соду найнижчі в Європі. Завод може собі це дозволити, бо й сьогодні працює на пільгових умовах. Та й сировина — унікальна ропа озера Сиваш — під боком. Головна особливість нинішнього заводського життя — стійка прибуткова робота, яка дає кошти на технічне оновлення виробництва і підтримання матеріального добробуту трудівників. Вони вважають, що експеримент дав їм упевненість у житті, можливість встати з колін, ритмічно працювати, вкладати гроші в соціальну сферу. Їхній медичний центр, спорткомплекс і волейбольна команда — одні з кращих в Україні. На добрий імідж підприємства працює й любовно впорядкована територія, зразковий порядок в цехах, введена безготівкова форма третини розрахунків за працю з допомогою магнітних карточок, врешті — власний двоектарний лимонарій. Тропіки під склом дають зазвичай понад 60 тонн багатих на вітаміни лимонів, деякі екземпляри яких тягнуть аж на «кіло двісті». За прозорим куполом зима, а тут на духмяних цитрусових деревах величезного саду — одночасно і зав'язь, і квіти, й плоди. Лимонне дерево вигідне тим, що плодоносить цілий рік, тож вистачає і колективові, й красноперекопцям, і на продаж в міста Південнобережжя. Реалізують урожай через заводську торговельну мережу, оборот якої становить понад мільйон гривень на місяць. А ще підсобне господарство содового відтепер має і свій розсадник-маточник, де з розмахом вирощують чудові саджанці тепличних і кімнатних лимонів. Черга за ними поруч із заводоуправлінням постійна. Садівним матеріалом цікавляться з усіх регіонів України, бо вже увійшло в моду мати красиве лимонне деревце з цілющими фітонцидами і в квартирах, і в офісах. Кращого засобу від простуд, та ще й завжди під рукою, не придумаєш.

Ефект «Титану» і «Брому»

...Завод «Титан» став перед банкрутством три роки тому, коли мав 12 млн. грн. збитку. Для порятунку попросилися в суб'єкти вільної зони і кинулися використовувати можливості пільгового режиму. Його переваги не забарилися: вдвічі збільшили обсяг випуску продукції, на 28 млн. грн. створили нові виробничі фонди, 29 — витратили на реконструкцію старих. Торік отримали 37 млн. прибутку. Ще більше матимуть нині, адже на повну потужність запрацювали зупинені на роки, а тепер оновлені цехи амофосу, червоних і жовтих пігментів, «Титан-1».

...Розширює ділові зв'язки з іноземними партнерами і масштаби випуску продукції ВАТ «Бром». Лише третина кількості брому, цілої гами магнієвих і бромопродуктів (необхідна сировина для виробництва кондиціонерів, холодильників, фотореактивів, гуми) залишається в Україні, решта розходиться по країнах Європи й Азії.

Після семирічної перерви відновив роботу цех бромистих солей, необхідних для фармакології. Та ще не скоро візьмуться заводчани за реконструкцію цеху бромзаліза, впровадження машин розфасовки брому в євротару. Інвестори на завод, де 58% акцій належить державі, не поспішають. Та перемогою вже є те, що єдине подібне в Україні виробництво не лише вдалося зберегти, а й наростити ринок збуту продукції, яка завдяки своїй якості легко знаходить споживача. Це за умови, що з п'яти можливих пільг бромний зміг скористатися лише однією.

...Міцнішає народжений п'ять років тому рисовий завод, який в кінці експерименту вже взявся за вирощування зернових. Завдяки експериментові колишня «Ориза» лише на митних витратах зекономила мільйон доларів, нині має ще й двох «дітей» — заводи «Дніпро» й «Поле», і невтомно розширює площу рисових чеків та займається елітними сортами пшениці й ячменю.

...Красноперекопський міськмолзавод «Маруся» постачає свою популярну молочну продукцію зі знаком «Т» не лише в усі кінці Криму, а й у Київ, Донецьк, Дніпропетровськ, Запоріжжя, Львів, Ужгород. Не має жодної рекламації, скарги чи випадку браку. Усе це — завдяки цілковитому оновленню і автоматизації виробництва, яке вдалося здійснити внаслідок реінвестицій. Вони з'явилися у нього як в суб'єкта зони «Сиваш».

...Практично на порожньому місці виросло єдине таке в нашій державі й країнах СНД підприємство з випуску устаткування для охолодження і розливу пива «УКпостач», яке належить до холдингу «Українська пивна компанія». За рік роботи збільшили обсяги виробництва у 5 разів і це за умови, що вручну виробляють тут чимало різновидів фірмових охолоджувачів, керамічних роздавальних колон для пивбарів, кружок, бокалів, попільничок.

Продукція така вишукана і так майстерно розписана художниками, що має підвищений попит на світовому ринку, який за такий короткий час встигли освоїти вже в Європі й Азії. В найближчих планах — спорудження житлового будинку і пивного ресторану європейського рівня в Красноперекопську.

...А ось завод «Полівтор», який збудували, щоб очистити Крим від поліетиленових завалів, які залишають після себе сотні тисяч курортників, ще чекає свого відродження. Хоча його продукцію спочатку розхоплювали (особливо поліетиленові труби, які не піддаються корозії й зубам гризунів), благополуччя, забезпечене державними «вливаннями», тривало лише три роки. Завод став збитковим, розгубив працівників і гине на очах, очікуючи надійного спонсора. Ще сім років тому «Полівтор» включили до державної програми захисту вітчизняного виробника, та відтоді нічого не змінилося. Не допомогла й кримська урядова комісія, яка ще минулої весни вирішила виділити вкрай необхідному підприємству 700 тис. грн. на запуск унікальної в Україні лінії переробки поліетиленових пляшок. Гроші не прийшли й досі. А гори поліетиленового непотребу, придатного для переробки, ростуть на очах. Це «диво» пояснюється просто: самостійно заготовляти сировину підприємство не має права, а купувати поліетилен у «Кримвторресурсів» йому не по кишені. Хоча в усьому світі підприємства вторинної переробки працюють у пільгових умовах, а всі країни Європи, прагнучи позбутися навали відходів, готові постачати «Полівтору» свою сировину безплатно. Вийти із замкненого кола — стати суб'єктом «Сиваша» — цей банкрут не може: немає грошей навіть на складання бізнес-плану. А рідні й закордонні інвестори, дізнавшись, що 60% акцій занепалого заводу належить державі, відразу втрачають інтерес до такого необхідного для розв'язання екологічної проблеми краю виробництва.

Між тим, навіть цей приклад підтверджує ту відповідальність, яка лежить на мешканцях Присивашшя і Криму, покликаних власним експериментом не лише вирізнятися в економіці держави, а й на особистому прикладі показати, що і як робити далі, ділячись позитивним досвідом і застерігаючи від негативного. Адже експеримент методом проб і помилок проводять для всієї України. Його учасники переконані в тому, що присиваський досвід господарювання слід поширювати в інших регіонах по-новому.

Ініціатор цієї справи Сергій Куніцин, нині президент асоціації таких зон, переконаний — час переходити до масового застосування здобутків Північного Криму. Для цього треба прийняти новий Податковий кодекс, який передбачатиме зниження всіляких поборів з суб'єктів господарювання і окремих громадян. Ця територія повинна стати точкою зростання і лідером серед її посестер, розташованих нині в курортних містах півострова.

Мало того, в режим найшвидшого оздоровлення і прискореного розвитку час переводити не лише економіку Криму, а й в цілому України. Економічний досвід, а не амбіційні дії й ідеї політиків, мають стати платформою відпрацювання моделі господарювання в нових умовах життя. То чому ж під лейтмотив уже набридле ораторствування про необхідність підвищення життєвого рівня народу цей досвід так вперто не бажають використати найближчі сусіди — керівники кримських регіонів, які потерпають від хронічного браку коштів, безробіття і бідності? При тому, що напрацювання ВЕЕЗ «Сиваш» застосовуються в економічних зонах Славутича, Донецька, Луганська, Яворова, в Закарпатті й інших регіонах, де вдумливі господарі розуміють, що в умілих руках вудкою, зробленою в «Сиваші», можна витягти економіку не лише Криму.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим, Присивашшя.

Фото автора.

Вітчизняний стиль

Ніжна краса «Асолі»

Сьогодні художня кераміка малого приватного підприємства з такою романтичною назвою успішно зарекомендувала себе не лише в Україні. Конкурентоспроможна вона і на ринках Росії, Білорусі, Чехії. Незмінно популярні ці вишукані вироби серед мешканців і гостей півострова, які купують їх як сувеніри-згадки про красу Криму.

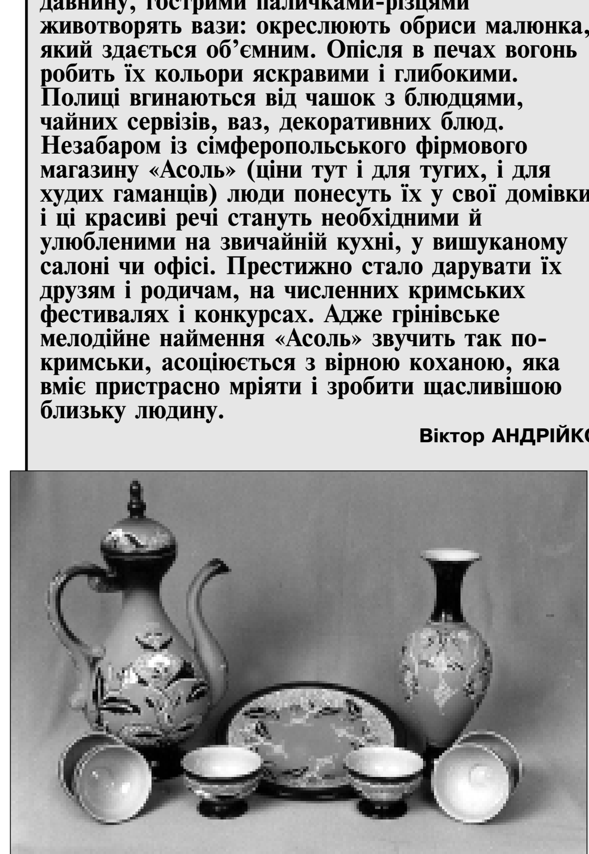
Так здійснилася мрія будівельника за професією, художника за покликанням волинянина Анатолія Романюка, котрий десять років тому з однодумцями організував своє підприємство, щоб відродити дещо забуті історичні традиції народів Криму у виготовленні вишуканої кераміки. Вийшла вона в них саме такою, як і задумували, — не схожою на іншу, практичною, вишуканою і щоб купити могли всі. А спочатку, крім ентузіазму, не було нічого — ні виробничих приміщень, глини і глазурі, ні печей, форм і свого художнього стилю.

Та спрагло збагачували знання про віковічний досвід, секрети і традиції грецьких, кримських і українських керамістів, натхненно створювали ескізи й пробні зразки, ширшало коло друзів, які робили це не для прибутку, а за потребою душі. Усе це й лягло в основу їхньої справи. А потім з'явився надійний колектив, приміщення, постачальники, перші постійні покупці. А мрія від того, що стала реальністю, аромату дивотворення не втратила. «Не боги горшки ліплять» — рукотворні дива творять самі люди для того, щоб зачарувати і порадувати інших. Кераміка вийшла з власним почерком, нестандартною, з м'якою теплою тональністю. Її і матову поверхню створюють ангопи — покриття різними фарбниками, найвигадливіші відтінки ніжних кольорів — прекрасний фон для віртуозних квіткових орнаментів і складних сюжетних малюнків: від мотивів сивої давнини до модерних ліній сучасної оригінальної творчості.

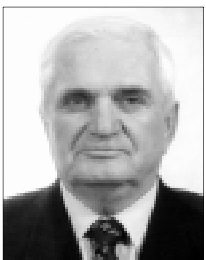
Кераміка «Асолі» цікава розмаїттям форм, що наслідують вази древньої Греції, національний посуд усіх народів Криму, помережаний витонченими візерунками. Тут усе роблять вручну, поштучно, як і належить художнім витворам. У цехах з уже налагодженим ритмічним виробництвом цікаво спостерігати, як із шматка сірої глини, а потім густої «сметани» шліфують тендітні вазочки, блюда, куманці, чашки і чаші, роблять поливи, в які вмочують ще не дзвінкі, а м'які вироби, внутрішню поверхню покривають особливою, непроникною для води, харчовою глазур'ю. Невже в посудинах такої краси хтось готує страви?

В окремому приміщенні художниці, як і в давнину, гострими паличками-різцями животворять вази: окреслюють обриси малюнка, який здається об'ємним. Опісля в печах вогонь робить їх кольори яскравими і глибокими. Полиці вгинаються від чашок з блюдцями, чайних сервізів, ваз, декоративних блюд. Незабаром із сімферопольського фірмового магазину «Асоль» (ціни тут і для тугих, і для худих гаманців) люди понесуть їх у свої домівки, і ці красиві речі стануть необхідними й улюбленими на звичайній кухні, у вишуканому салоні чи офісі. Престижно стало дарувати їх друзям і родичам, на численних кримських фестивалях і конкурсах. Адже грінівське мелодійне найменування «Асоль» звучить так по-кримськи, асоціюється з вірною коханою, яка вміє пристрасно мріяти і зробити щасливішою близьку людину.

Віктор АНДРІЙКО.

За плідну працю — парламентська відзнака

Розпорядженням Голови Верховної Ради України І. Плюща від 8 лютого 2002 року радника Української державної корпорації промисловості будівельних матеріалів «Укрбудматеріали» Анатолія Івановича Золотарьова нагороджено Грамотою Верховної Ради України. Цим відзначено його заслуги перед українським народом у сприянні становленню правової держави, здійснення заходів для забезпечення прав і свобод громадян, зміцнення демократії і парламентаризму та вагомий особистий внесок у розвиток промисловості будівельних матеріалів. Плідний трудовий шлях Анатолія Івановича позначений і незабутнім шахтарським стартом, і посадою міністра, і депутатством у парламенті, й нинішнім прагненням залишитися у строю. І завжди на першому плані у нього справа, турбота про інтереси держави, її громадян. Про це розповідає народний депутат України, керівник депутатської фракції політичної партії «Трудова Україна» Ігор ШАРОВ.

Народився А. Золотарьов 1 липня 1934 року у селі Годунівка Глухівського району Сумської області. Сім'я, як і інші навкруг, бідувала. І батьки сподівалися, щоб вивчився син, вийшов у люди.

Закінчивши десятирічку, а потім гірничий факультет Київського політехнічного інституту, Анатолій Золотарьов був направлений на шахту «Кочегарка» у Горлівці. Працював у забої майже рік. Та сталася аварія — обвалилася лава. Його врятували. Але роботу на шахті довелося залишити. Пережите тоді перевернуло все його духовне єство. Особливо яскраво постала перед ним та істина, що найвище людське щастя — це саме життя. По-новому відчув, усвідомив він справжню ціну людським взаєминам. Зрозумів, що можна бути щасливим, сильним, фізично і морально убезпеченим лише там, де є чесність, порядність, дружба, взаємовиручка, самовідданість і самопожертва в ім'я інших.

Повернувшися з Донбасу в рідні краї, працював начальником гірничого цеху, головним інженером на Зарудському вапняковому заводі. Згодом був директором заводів будівельних матеріалів на Харківщині та Дніпропетровщині, генеральним директором Харківського об'єднання будівельних матеріалів.

Сьогодні він жартує: «Один раз у житті мене привалило вугіллям. А в подальшому завалює все новими і новими проблемами».

У радянські часи, коли особливо популярним було слово «дефіцит», не вистачало і матеріалів для будівництва. Тож Анатолію Івановичу довелося докласти чимало зусиль, щоб на повну потужність працювали усі 32 заводи очолюваного ним обласного об'єднання. Тоді особливо гостро була проблема ліквідації дефіциту плиткової продукції. В Харкові розпочиналася реконструкція плиткового заводу з нарощуванням його потужності до десяти мільйонів квадратних метрів плитки в рік. Це становило третину всього обсягу випуску плиткової продукції в Україні. Очоливши завод, А. Золотарьов здолав і цю висоту. Та кликали завдання і проблеми ще масштабніші. В 1986 році його призначають заступником міністра, а в 1990 році — Міністром промисловості будівельних матеріалів України.

Міністерські роки Анатолія Івановича збіглися в часі з початком перехідного періоду до ринкових відносин у нашій країні. Це знову безліч проблем, до того ж незвичних, якісно нових. Обмірковуючи і розв'язуючи їх, він утвердився в переконанні, що стабільний успіх можливий лише за системного підходу, врахуванні взаємозв'язків усіх складових будівельного комплексу. Під керівництвом А. Золотарьова було розроблено Галузеву програму реструктуризації підприємств промисловості будівельних матеріалів. Введено в дію понад 30 модернізованих технологічних ліній, удосконалено більш як 20 технологій виробництв, що забезпечило випуск сучасної конкурентоспроможної продукції. Освоєно виробництво 15 нових видів будівельних і оздоблювальних матеріалів.

Починаючи з 1998 року, загалом по галузі було призупинено спад виробництва, більшість підприємств добилися його зростання. Нарощували виробництво Харківський плитковий і Львівський керамічний заводи, лисичанський склозавод «Пролетарій», Роменський цегельний завод, Житомирський комбінат силікатних виробів, Просянський гірничо-збагачувальний комбінат та низка інших підприємств галузі. Підвищення конкурентоспроможності виробів дало можливість збільшити їх поставки на експорт.

Це вселяло впевненість у правильності вибраних рішень розвитку корпорації, спрямованого на цілковите забезпечення потреб нашої країни у будівельних матеріалах. І сьогодні це завдання практично вирішено.

Успіху сприяло те, що виробнича напруга галузі була постійно на очах у керівництва держави, посилювалася його увагою і підтримкою. Коли Анатолій Іванович під час однієї з офіційних державних подій відрекомендувався Президентові України, Леонід Данилович привітно зауважив: «Та ми ж знайомі...».

Президент не раз бував на об'єктах корпорації «Укрбудматеріали». Зокрема він брав участь в урочистому відкритті Обухівського заводу пористих виробів. Через кілька років глава держави знову відвідав це підприємство. І в нього викликало задоволення повідомлення керівника корпорації: «Відтоді, як Ви, Леоніде Даниловичу, натиснули пускову кнопку, завод не зупинявся, працює продуктивно, справно».

Важливими віхами у трудовій біографії А. Золотарьова стала його участь у наданні Україною допомоги у зв'язку із землетрусом, що стався у Вірменії, та в ліквідації наслідків повеней в Закарпатті.

Розв'язання господарських та пов'язаних із виробництвом управлінських проблем — стихія А. Золотарьова, це те, без чого він не мислить свого життя. Ось і пішовши на пенсію, передавши кермо корпорації «Укрбудматеріали» молодшому, досвідченому менеджеру А. Безуху, Анатолій Іванович не віддалився від справ, яким присвятив свої трудові роки. Він і нині в строю, працює радником корпорації.

Життєвий шлях А. Золотарьова пов'язаний також з важливою громадсько-політичною діяльністю. В 1994—1996 роках він був народним депутатом України, членом Комітету Верховної Ради України з питань Чорнобильської катастрофи. Його обрали до парламенту земляки — з Лебединського виборчого округу Сумської області. І він гідно представляв їх інтереси у Верховній Раді. Брав активну участь у законотворчій діяльності парламенту, сприяв удосконаленню чинного законодавства з питань державотворення, функціонування народного господарства країни, зокрема будівельної галузі. Робив усе можливе, щоб виправдати високе довір'я виборців, допомогти у розв'язанні конкретних проблем. А вони були різноманітні: будівництво та ремонти доріг, соціально-культурних об'єктів, церковних споруд.

Дружні стосунки, що зав'язалися тоді з виборцями, він підтримує й сьогодні. До нього звертаються по пораду, допомогу, і він, як може, сприяє вирішенню того чи іншого питання.

За що не брався б, яку посаду не займав би Анатолій Іванович, завжди у своїй практичній роботі він виявляє високу відповідальність, принциповість і вимогливість, чуйно й уважно ставиться до людей.

Плідну працю А. Золотарьова заслужено відзначено кількома державними нагородами, а тепер і Грамотою Верховної Ради України. Вітаємо Вас, Анатолію Івановичу, з цією високою відзнакою!

На знімку: Анатолій Золотарьов.

Відродження почнеться з села

Часто отримую листи від селян з проханням передати, переповісти Президентові, урядові про злидення селянське життя. Змалку знаю селянську працю, завжди вона була несолодкою, проте такого безпросвітку на селі давно не було. Та чи знають українські можновладці про реальний стан справ на селі? Звичайно, знають. Але люди думають, що «зверху» ще можна зарадити горю. Бо віра в царя ще жива: на місцях чиновники безсовісні, а в Києві, мовляв, про це не знають. Із даних Держкомстату, які лежать на столі у кожного міністра, а також у Президента і Прем'єр-міністра особливо яскраво видно, до чого ведуть «реформаторські» кроки наших горе-аграрників.

Сьогодні багато селян не мають можливості отримувати найпростішу медичну допомогу, навчати дітей, користуватися послугами громадського транспорту. Обсяги будівництва об'єктів соціально-культурного призначення в сільській місцевості скоротилися в десятки разів.

Через фінансову скруту руйнується соціальна інфраструктура села. У другій половині 90-х 335 сіл позбулися шкіл, 2,4 тис. сіл — дитячих дошкільних закладів. Закрито 487 дільничних лікарень і 303 фельдшерсько-акушерські пункти.

Майже половина із 28,6 тисячі сільських населених пунктів в Україні вже не мають шкіл та закладів охорони здоров'я, дві третини — дошкільних закладів, 40 відсотків — клубів і будинків культури. Руйнація села триває. Закладів охорони здоров'я не мають більш як 4 тис. сіл, а в кожному з них мешкає понад 100 людей, шкіл не мають 4,2 тис. сіл, у кожному з яких більш як 20 дітей шкільного віку. Через відсутність середніх навчальних закладів 38 відсотків сільських учнів не мають змоги продовжувати навчання в десятих класах за місцем проживання. Нині Міністерство освіти задумало запровадити шкільні округи та звозити дітей до шкіл автобусами. Думаю, це призведе до повного зникнення малонаселених сіл, збезлюднення української землі.

Дуже серйозною проблемою є застарілість і зношеність матеріально-технічної бази закладів соціально-культурного призначення на селі. Капітального ремонту потребує понад третина шкільних приміщень, клубів, близько чверті дитячих закладів, сільських лікарняних амбулаторій і фельдшерсько-акушерських пунктів. Майже 23 відсотки житлового фонду на селі збудовано в довоєнний період, половина — до 1970 року, тому значна частина його перебуває в аварійному стані. Природний газ підведено лише до 7,6 тис., або 27 відсотків сільських населених пунктів, мешканці 1200 сіл користуються привізною водою для побутових потреб. А на півдні України через постійні від'єднання електроенергії люди взагалі не можуть напитися води вволю.

У селах стоять недобудованими 1100 шкіл, 620 дошкільних закладів, низка інших об'єктів соціально-культурного та побутового призначення, зокрема 24 тис. км газових мереж, хоча багато з них має дуже високу будівельну готовність.

Чи поліпшиться ситуація найближчим часом? — запитують селяни. Адже радіо і телебачення днями й ночами галасують про здобутки на селі. Роздали, мовляв, людям землю, майно, дозволили сіяти, що хочеш і коли хочеш. А справи не йдуть на краще, і це бачать усі!

Міцними кліщами здавили горло селянам паливні та енергетичні олігархічні структури. Держава пішла з села з десятками податків, замінила їх на єдиний —фіксований на землю. Тягар цей незрівнянно менший. Та натомість прийшов «новий українець» і монопольно диктує ціну на все, господарства банкрутіють. А тут і продаж землі підоспів. Є кому скуповувати земельку! Банки тепер кредити надаватимуть тільки під заставу (здебільшого землі), а повернути їх селянинові несила. Ось і перейде земля до новітнього власника, тим паче що половина статутного фонду банків — це західний капітал. Якщо все й далі піде так, як задумали на Заході, то Україну чекають неминучі соціальні конфлікти. Ще мудрий Піфагор казав, що землеробство потребує рук вільної людини, а нам на селі знову нав'язують панщину.

Де ж вихід? Він є! Йдеться про паритет цін на пально-мастильні матеріали та сільськогосподарську продукцію. Повернення держави в енергетику, здешевлення цін на газ, електроенергію, пально-мастильні матеріали —адже за нинішніх порядків підприємства будь-якої форми власності не витримують здирницьких цін енергетичних та паливних магнатів.

Наступним кроком держави має стати підтримка вітчизняного сільськогосподарського машинобудування. Якби 200 млн. доларів 1996 року віддали не на закупку «Джон Дірів», а спрямували їх до кіровоградської «Червоної зірки», ХТЗ, Херсонського комбайнового заводу, то давно мали б свої сівалки, трактори та комбайни. Наступним кроком повинно стати створення Державного банку реконструкції і розвитку, в якому концентрувалися б кошти бюджету та Пенсійного фонду. А це більш як 60 млрд. грн., які нині наповнюють калитку приватних банків. Цей державний банк міг би кредитувати машинобудування, селянські господарства. Слід повернутися до науково обгрунтованих технологій вирощування сільськогосподарської продукції, підтримати вітчизняну аграрну науку, здійснити рішучі кроки щодо програми імпортозаміщення. Усе, що може вироблятися в Україні, наші заводи мусять робити!

Станіслав НІКОЛАЄНКО,
народний депутат України.

Зберегти порт для майбутнього

Яка доля чекає на Білгород-Дністровський морський торговий порт в аспекті соціально-економічного розвитку Бессарабського краю?

Бессарабський край природа щедро наділила ресурсами і працьовитими людьми. А держава свого часу —індустріальними проектами. От і з'явився в найдревнішому місті Європи Білгород-Дністровський морський порт, а в Татарбунарському районі —прісноводне озеро Сасик, води якого призначені для зрошення земель. Але це ледь не обернулося екологічною катастрофою. Чимало науковців, різних міністерств та відомств сушили голову, як залишити все, як є. Але заради справедливості зазначу, що мої депутатські запити і робота органів місцевого самоврядування певним чином вплинули і Кабмін направив до Татарбунарського району фінансування на очисні споруди, на початок будівництва групового водопроводу. Це має поліпшити стан питної води, що негативно позначався на здоров'ї людей.

А як бути з Білгород-Дністровським морським портом, перехід якого під егіду Іллічівська не зможе не відбитися на здоров'ї усього міста, доходна частина бюджету якого — вагомі податки від рентабельної роботи порту?

Отже, треба зробити його роботу рентабельною. Зі слів мого колеги — народного депутата від Одеської області, голови Комітету Верховної Ради з питань будівництва, транспорту та зв'язку Юрія Крука, саме на цьому наголосив Міністр транспорту України Валерій Пустовойтенко. Відчувається бажання міністра допомогти Бессарабським портам звестися на ноги. І нині, коли мої виборці з тривогою на чергову депутатському прийомі констатували факт начебто вже розв'язаного місцевою владою питання про перехід Білгород-Дністровського порту під егіду Іллічівська, хочеться вірити, що держава, яка стала на шлях створення національної економіки, віднайде можливість, щоб залишити за містом, якому напередодні виповнилося 2500 років, статус портового. Сьогодні людям потрібна робота, Бессарабському краю, який щороку вносить у засіки держави від Одеської області великий урожай зернових, — інвестиції для розвитку соціально-економічної структури. Можливо, зважаючи на технологічність та на нинішній стан вантажоперевезень, певний економічний спад у Туреччині, справді є якісь тимчасові переваги в переході під крило могутнього сусіда. А що в перспективі розвитку цього краю? Як то кажуть, ламати — не будувати. А нам сьогодні необхідно саме будувати і створювати. Для цього є бажання та розум фахівців, але потрібні економічна підтримка та стратегічний прогноз. Правильно сказав один із найдосвідченіших працівників порту на зборах управлінського складу 5 лютого: «Що таке національна ідея? Це — коли люди згуртовуються навколо єдиної справи, що її необхідно відстояти». І згадав геніальний вислів відомого вождя про те, що 100 осіб можуть перемогти 1000, якщо вони будуть організовані. Напевно, саме такого вміння — правильно організувати, керувати в нових економічних умовах — не завжди вистачає тим, хто при владі на місцях, а страждають люди, вкотре ошукані красивими обіцянками.

Світлана ДРУЗЮК,
народний депутат України.

Інвестиційний клімат поліпшився, однак...

«Протягом наступних років ми чекатимемо продовження наших відносин та втілення в життя того особливого партнерства, яке було започатковане 10 років тому», — заявив Гар Кнутсон, державний секретар Канади з питань Центральної та Східної Європи і Близького Сходу, на зустрічі з журналістами.

Та конкретних проявів особливого партнерства поки що не видно. Товарообіг між Канадою та Україною за 2001 рік становив лише 37 мільйонів доларів. Для прикладу, із сусідньою Польщею він становить близько 800 мільйонів доларів. На запитання про те, чи планують канадські компанії збільшити інвестиції в Україну, пан Кнутсон заявив: «Ми спеціально не обговорювали проблему канадсько-українських підприємств». І додав, що після падіння «залізної завіси» для західних інвестицій з'явилися великі можливості, багато канадських компаній вклали гроші в Україну, однак «не змогли довести справу до кінця». Сьогодні ж інвестиційний клімат України значно поліпшився, проте щодо цих інвестицій існує жорстка конкуренція між посткомуністичними державами.

Однак Гар Кнутсон підтвердив, що Канада все-таки планує посилити свою присутність у Східній Європі і, зокрема, в Україні. Та, на превеликий жаль для української економіки, поки що канадський уряд має намір робити це лише дипломатичними методами.

Тетяна ПАСОВА.

Щоб світ не забув про Чорнобиль

Потрібно відновити інтерес й увагу міжнародної спільноти до проблем, що виникли у зв'язку з Чорнобильською катастрофою. В усіх країнах, а надто тих, де є АЕС, мають якнайбільше знати про вплив її наслідків. Щоб краще підготуватися до можливих подібних аварій. Домігшись закриття ЧАЕС, фінансуючи будівництво нового «саркофага», світ не повинен забути людей, що постраждали внаслідок планетарної катастрофи і живуть на радіаційно забруднених територіях.

Це — аргументи пана Кензо Ошима, координатора ООН з міжнародного співробітництва з чорнобильських питань, заступника Генерального секретаря з гуманітарних питань. Вони стосувалися звіту ООН «Гуманітарні наслідки аварії на Чорнобильській АЕС. Стратегія відновлення». Висловив він їх 6 лютого на презентації цього документа у штаб-квартирі Організації Об'єднаних Націй у Нью-Йорку.

А цими днями презентація звіту відбулася в Києві. Його представляли координатор системи ООН в Україні, представник ПРООН (Програми розвитку ООН) в Україні Даглас Гарднер та голова офісу ЮНІСЕФ (Дитячого фонду ООН) в Україні Девід Бейкер. До речі, звіт ООН підготовлено групою міжнародних та національних експертів за замовленням цих організацій і за підтримки Управління ООН з гуманітарних питань та Всесвітньої організації охорони здоров'я.

Головний висновок досліджень, проведених у липні-серпні минулого року в найбільш постраждалих країнах — Білорусі, Україні й Росії: настав час шукати нові підходи до подолання наслідків Чорнобильської катастрофи. Серед них — поглиблені дослідження зв'язку захворювань людей, що проживають на забрудненій території, з дозами радіаційного опромінення, перегляд зон забруднених територій, створення умов для розвитку та відродження їх, підтримка потерпілих людей у їх бажанні вирішувати свою долю самостійно і водночас увага до тих, хто потребує державної підтримки.

За твердженням авторів звіту, потреба в переході до нового етапу постала давно, і запропонований варіант дій на найближчі 10 років не другий і не кращий, а альтернативний.

Детальніше про основний зміст звіту і про те, які шляхи подолання наслідків Чорнобильської катастрофи, соціального захисту постраждалих громадян бачить уряд України — в одному з наших наступних номерів.

Яків ГАЛЬЧЕНКО.

Фотофакт

*Під час візиту до України екс-міністра закордонних справ ФРН Ганса-Дітріха Геншера **(на фото в центрі)** відбулася його зустріч зі студентами та викладачами Інституту міжнародних відносин (на передньому плані — ректор інституту Леонід Губерський; на задньому — посол ФРН в Україні Дітмар Штюдеманн).*

Фото Максима ГУНДАРЕВА.

Автотрасу звільнено від перепон

Уряд Молдови, вручивши відповідний акт, передав у власність Україні 8-кілометрову ділянку автомобільної дороги Одеса — Рені в районі села Паланка.

Досі тут діяв режим кордону, й автотранспортники, передусім нашої країни, чимало потерпали від того. Українська сторона давно вже ставила питання щодо усунення прикордонних та митних перепон на трасі, проте лише в останні роки було досягнуто реальних кроків у цьому напрямі, зафіксованих у відповідних міждержавних документах. І ось тепер, у відповідь на низку прикордонних поступок української сторони, проблему вільного пересування вкрай важливою трасою розв'язано, схоже, остаточно. Що, без сумніву, слугуватиме пожвавленню автомобільних перевезень не тільки у придунайські порти з їх виходами за рубіж, а й у розташовані в межиріччі Дністра та Дунаю всі дев'ять сільських районів Одеської області.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Допомога Славутичу

Посол Японії в Україні Хітоші Хонда та мер Славутича Володимир Удовиченко підписали контракт про надання гранта на суму 67 772 дол. США для створення в цьому місті кризового центру. Його повністю обладнають комп'ютерами, аудіо- й відеоапаратурою та меблями. Це сприятиме подоланню соціальних та психологічних наслідків закриття Чорнобильської АЕС. Окрім цього гранта, Японія вже надала Україні безоплатну допомогу (і на двосторонній, і на багатосторонній основі) на загальну суму понад 110 млн. дол. США.

«Ефект Білого дому»

«Якщо стану президентом, то ініціюватиму розв'язання проблеми глобального потепління і протистоятиму парниковому ефекту «ефектом Білого дому», — виголосив Джордж Буш-молодший ще під час своєї передвиборної кампанії. Та обіцянку свою, ставши президентом, він виконувати не поспішав. Навіть навпаки: щойно очоливши Білий дім, Буш ініціював вихід з Кіотського протоколу. Цей документ передбачав зниження кількості викидів шкідливих газів найрозвиненішими країнами світу до рівня 1990 року. Однак після виходу з нього США протокол фактично перестав існувати. Цим були обурені не лише американські «зелені», а й уряди розвинених країн, зокрема Японії. Американці пояснювали своє рішення тим, що Індія та Китай, які згідно з протоколом не входять до числа найпотужніших, міцно тримаються у першій десятці з вироблення шкідливих газів. Та на них це обмеження не розповсюджуватиметься.

Однак такого пояснення було вочевидь замало і для світової спільноти, і для «зелених». «Я започатковую нову програму для навколишнього середовища, яка очистить наше небо, принесе більше здоров'я нашим громадянам та спонукатиме до відповідальності за навколишнє середовище в Америці та світі», — такою пафосною фразою Джордж Буш розпочав виголошення нової екологічної програми з не менш промовистою назвою «Чисте небо». «Економічне зростання — ось ключ до поліпшення навколишнього середовища, бо це зростання принесе ресурси для екологічно чистих технологій», — заявив президент США.

Та всупереч сподіванням, ця програма викликала оплески лише у підприємців. «Зелені» відреагували на неї шквалом невдоволення. Більшість екологів переконані: зупинити глобальне потепління можна лише зупинивши темпи розвитку промисловості. Водночас «Чистим небом» Джорджа Буша передбачено зменшення викидів шкідливих газів пропорційно до росту промисловості: зросте на 3% промисловість — на 1% зменшаться викиди газів. До 2012 року адміністрація Буша планує скоротити шкідливі викиди на 18%. Така програма, на думку екологів, тільки призупинить забруднення, а не докорінно розв'яже проблему.

Одним з прогресивних моментів «Чистого неба» є податкові пільги (найдієвіший для американців аргумент). Ті, хто використовуватиме на виробництві екологічно безпечні технології або саджатиме дерева, які поглинатимуть вуглекислий газ, сплачуватимуть менше податків, ніж ті, хто не дотримуватиметься «чистих» технологій. Шкода лише, що впровадження та використання цих технологій — справа добровільна. А ще прикро, що людство у боротьбі із забрудненням планети й досі треба стимулювати економічними засобами.

Тетяна ПАСОВА.

Хроніка. Факти. Події

Кишинів

Затримано представника УНФ

Економічна поліція Молдови затримала Федора Колесника, який здійснював там координаторські функції з виплати компенсацій жертвам фашизму від імені Українського національного фонду «Взаєморозуміння і примирення» (УНФ). Його обвинувачують в отриманні хабара розміром 250 євро. Кілька громадських організацій, що представляють інтереси одержувачів компенсацій, наприклад «Асоціація євреїв Молдови — колишніх в'язнів нацизму» та українська громада, не раз зверталися до УНФ, до керівництва Молдови і посольства Німеччини з протестами з приводу того, що Ф. Колесник здійснює координаторські функції від імені УНФ.

Брюссель

Санкції проти Зімбабве

Міністри закордонних справ держав — членів Європейського союзу ухвалили рішення про запровадження санкцій проти уряду Зімбабве. Воно стало відповіддю на вислання з цієї країни голови спостережної комісії ЄС, постійного представника Швеції в ООН П'єра Шорі, який прибув туди напередодні президентських виборів. Керівництво ЄС також видало розпорядження про відкликання своїх спостерігачів за виборами у Зімбабве.

Вашингтон

«Аль-Каїда» все ще жива

Голова американського Об'єднаного комітету начальників штабів Річард Майєрс застеріг: лідери руху «Аль-Каїда», як і раніше, є загрозою для стабільності Афганістану. Генерал Майєрс заявив, що захоплено тільки небагатьох із керівників організації, а цілі групи бойовиків «Аль-Каїди» досі лишаються на свободі.

Лондон

Мулла-підбурювач

У Лондоні заарештовано місцевого муллу за заклики до вбивства євреїв та невіруючих. Абдулла ель-Фейсал — виходець з Ямайки, який прийняв іслам, з такими проповідями подорожував усією Британією. Вжиття заходів проти нього зажадали члени парламенту, коли з'ясувалося, що відеокасети з його закликами продають в ісламських книгарнях.

Дублін

Паттен попереджує Ірландію

Уповноважений Європейської комісії із зовнішньополітичних зв'язків Кріс Паттен попередив Ірландію, що її відмова схвалити договір про розширення ЄС може поставити під загрозу добробут членів ЄС. Якщо всі держави — члени Євросоюзу не ратифікують договір до кінця цього року, прийом нових членів до ЄС не відбудеться.

Тель-Авів

Знову «удари відплати»

Ізраїльські бойові літаки завдали удару по об'єктах палестинських сил безпеки на Західному березі та в секторі Газа через кілька годин після загибелі чотирьох ізраїльтян, які стали жертвами палестинських підривників-самогубців. За інформацією агентства Рейтер, у палестинському таборі для біженців убито троє осіб.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

Фото АП.

ПОЛТАВСЬКЕ ПИВО — «ЗЕР ГУТ!»

Саме таку оцінку одержало пиво «Ай-Нікола» від гостей з пивоварної Мекки світу — Німеччини. Сам Його Величність принц Люітпольд Баварський зізнався, що завітав до Полтави із перспективною метою: вивчити виробничі можливості підприємства, щоб розпочати спільне виробництво. І це попри те, що юне полтавське пиво на більш як 700 років молодше за баварське! Але воно впевнено торує шлях на західний ринок. А за умови переоснащення підприємства (це має відбутися найближчим часом) «живе пиво» зберігатиметься без консервантів і пастеризації шість—дев`ять місяців, що обов'язково поцінують споживачі.

Фірма «Полтавпиво» та її генеральний директор Микола Суткович з найкращими сортами «Диканські вечори», «Старий Млин», «Іванова Гора» і, безперечно, «Ай-Нікола» — неодноразові переможці міжнародних і вітчизняних конкурсів, дегустацій. Мабуть, тому, що тут сучасні пивоварні технології, пиво варять із великою любов'ю і чи не найголовніше те, що рівно двадцять років у нього незмінний керівник — пан Микола Суткович. «Полтавпиво» — давній спонсор заохочувальних призів для передплатників нашої газети. А це означає, що й надалі полтавські читачі «Голосу України» смакуватимуть домашнім пивом. Адже відомо, що губить людей не пиво...

Григорій ГРИНЬ.

Полтавська область.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Шукайте зцілення в рідній природі

Курорти

Цього року виповнюється 140 років одному з найстаріших курортів України «Березовські мінеральні води». Завдяки унікальним властивостям його мінеральних джерел фахівці називають цю оздоровницю «українським Желєзноводськом». «Бермінводи» нині добре знані в багатьох європейських країнах, вони ваблять до себе мешканців далекої Америки, інших континентів. Однак, незважаючи на майже півторавікову історію, залишаються, як і раніше, для більшості нас білою плямою на карті здоров'я. Ми часто шукаємо порятунок від хвороб у лікарняних палатах, у заморських цілителів, не усвідомлюючи, що його треба шукати в рідній матінці-природі.

За 25 кілометрів від Харкова, у мальовничому куточку серед березового гаю, в оточенні тихих озер розташований курорт «Березовські мінеральні води».

... Майже півтора століття тому місцеве населення, що мешкало на хуторі Березовому, виявило, що місцеве джерело має цілющі властивості. Селяни в ті роки мало що знали про причини різних захворювань, але помічали: достатньо кілька разів покупатися в дивовижному джерелі, попити водички, посидіти у «ванні», яка була не що інше, як звичайна наповнена водою яма, і хвороба відступала.

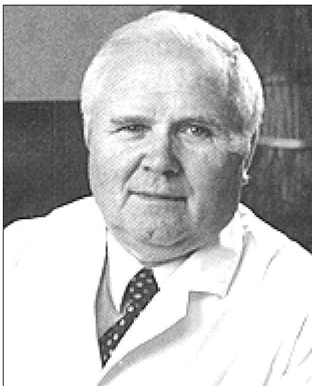
Звістка про чудодійну воду долинула й до Харківського університету, де тоді працювали видатні вчені свого часу. Вони дослідили воду і дійшли висновку, що це мінеральне джерело з багатющими цілющими властивостями.

Учені почали іменувати джерело за назвою хутора — Березовське. А потім таку саму назву дістала й мінеральна вода. За своїми лікувальними властивостями її можна порівняти хіба що зі знаменитою бельгійською водою «Спа». Інакше кажучи, в цій воді є найважливіші мінерали, необхідні для поліпшення життєдіяльності людського організму.

— Березовське мінеральне джерело — це Божий дар, — каже головлікар санаторію, заслужений лікар України, кандидат медичних наук Євген Георгійович Степанов. — Особливо для дітей. Можна назвати десятки дитячих хвороб, які важко піддаються медикаментозному лікуванню, з якими, проте, може впоратися сама природа. Звісно, з допомогою наших фахівців.

На курорті розроблено унікальну систему лікування хворих на цукровий діабет, яка дає змогу принаймні вдвічі зменшити кількість цукру в крові, а в майбутньому — і зовсім відмовитися від застосування інсуліну. Але слабка державна програма соціальної допомоги хворим не дає можливості кільком мільйонам людей отримати потрібне лікування в санаторії.

У «Березовських мінеральних водах» чотири відділення: гастроентерологічне, ендокринологічне, урологічне та відділення для лікування захворювань опорно-рухового апарату. Щороку в них лікуються понад 17 тисяч осіб.

Мінеральні води відрізняються від прісних підвищеним вмістом різних хімічних сполук. Вода Березовського джерела — слабкої мінералізації, за складом кремниста, гідро-карбонатно-кальцієво-магнієва. Вона ефективна в лікуванні захворювань шлунково-кишкового тракту, печінки, нирок, при порушенні обміну речовин.

Широко використовуються в санаторії методи апаратної фізіотерапії: гальванізація, електрофорез, лікування імпульсними струмами, ультразвукова терапія, УВЧ-терапія тощо. Останнім часом успішно застосовується метод баротерапії. Для лікування захворювань верхніх дихальних шляхів застосовуються інгаляції розчином лікарських трав, медові тощо.

Мінеральні, хвойні вуглецеві, кисневі, перлинні лікувальні ванни поліпшують кровообіг, обмін речовин, справляють нормалізуючу дію на внутрішні органи людини. Водолікарня має спеціалізовані лікувально-діагностичні кабінети голкорефлексотерапії, фіброгастроскопії, кабінет підводного душу-масажу та інші. Озокеритне відділення розраховано на 40 місць. У санаторії застосовують привізний бориславський озокерит і слов'янські лікувальні грязі.

До послуг відпочивальників — закритий лікувально-плавальний басейн площею 350 кв. метрів. У жовтні 1996 року на території санаторію поряд з водолікарнею відкрито нову свердловину глибиною 1654 метри і отримано йодобромну мінеральну воду з мінералізацією 47 грамів солі на один літр. Із березня 1997 року функціонують вісім ванн для лікування захворювань опорно-рухового апарату (артрозу, артриту, остеохондрозу різних відділів хребта, а також захворювань периферичної нервової системи (неврозу, неврастенії, неврозоподібних станів тощо).

У санаторії широко застосовують фітотерапію — приймання відварів і настоїв сумішей лікарських рослин. Для забезпечення більшого лікувального ефекту трав'яні настої поєднують з прийманням мінеральної води.

Вважаючи себе освіченими людьми, ми інколи й гадки не маємо, наскільки ще мало обізнані в питаннях лікування. Адже багатьох захворювань часто можна позбутися, використовуючи силу природи. Півтора століття тому наші предки лікувалися від багатьох хвороб березовською водою, а ми нині шукаємо порятунку де завгодно, тільки не в матінці-природі. Але ж людина може відновити сили, оздоровити своє тіло й душу, лише доторкнючись до тієї природи, де вона з'явилася на світ, де її генетичне коріння.

Микола КОСИЙ.

Харківська область.

На знімку: головний лікар санаторію Є. Степанов.

Захворювання, котрі піддаються ефективному лікуванню на курорті «Березовські мінеральні води»:

Захворювання периферичної нервової системи:
— неврози, неврити;
— радикуліти;
— полірадикулоневрити різного походження.

Захворювання опорно-рухового апарату:
— артрит;
— остеохондрози.

Захворювання нирок і сечостатевої системи:
— сечокам'яна хвороба;
— запальні захворювання нирок та сечовивідних шляхів;
— хронічні простатити.

Захворювання ендокринної системи та порушення обміну речовин:
— цукровий діабет легкого і середнього ступеня тяжкості;
— ожиріння I—II ступенів;
— сечокислий та оксалуричний діатези.

Захворювання органів травлення:
— хронічні гастрити з різною кислотністю;
— виразкова хвороба шлунка та дванадцятипалої кишки;
— хвороби оперованого шлунка;
— хронічні персистуючі гепатити;
— хронічні холецистити, холангіти, ангіохоліти;
— дискінезія жовчного міхура та жовчовивідних шляхів;
— хронічні панкреатити;
— дискінезія кишечника.

Довідки за телефоном: (0572) 43-33-16, факс (0572) 12-20-27.

У Конституційному Суді

Крапку поставлено

5 лютого Конституційний Суд (КС) України оприлюднив рішення у справі щодо офіційного тлумачення положень частини 1 статті 5 Закону «Про усунення дискримінації в оподаткуванні суб'єктів підприємницької діяльності, створених з використанням майна та коштів вітчизняного походження» (далі — закон про усунення дискримінації) та частини 1 статті 19 Закону «Про інвестиційну діяльність». КС нарешті спромігся вирішити питання про оподаткування підприємств з іноземним капіталом (так званих СП). Про суть цього рішення наша газета вже повідомила читачів, але без жодних коментарів — хотілося дочекатися офіційного тексту рішення. Чому? Далі зрозумієте.

Про ситуацію, що склалася стосовно надання державних гарантій СП, як дехто називав пільги, «Голос України» не раз інформував. Бо ця проблема час від часу нагадувала про себе не один рік. Проте проблема, яку було створено свого часу недосконалими законами, все-таки не розв'язана. Але їй ще доведеться «випливати» у правозастосовчій практиці.

Як ми і передбачали, КС, отримавши правовий важіль у вигляді, як на мене, сумнівного, з конституційної точки зору та й самої назви, закону, прийнятого 20 грудня минулого року («Про внесення змін до деяких законів України з метою усунення випадків ухилення окремих підприємств, створених за участю іноземних інвесторів, від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів)») і постановив рішення, яким вважає, що гарантії іноземним інвесторам можуть надаватися, але за винятком фінансово-господарської, податкової, митної сфер інвестиційної діяльності. Тобто за винятком головного, що держава свого часу гарантувала іноземному інвестору. За розумінням КС, Верховна Рада може приймати закони та вносити в них зміни, а отже, давати гарантії та забирати їх, але, як на мене, при цьому все-таки слід враховувати міжнародні договори, якими може бути передбачено інше, ніж у національному законодавстві. Своє рішення, як завжди, КС прийняв на підставі чинного законодавства і дав тлумачення частини першої ст. 5 закону про усунення дискримінації. Зокрема, тлумачивши зазначену норму закону, КС визначив, що вона у взаємозв'язку з іншими положеннями цього ж закону є «підставою для відмови як у наданні, так і в припиненні раніше наданих пільг у сфері валютного і митного регулювання та справляння податків, зборів (обов'язкових платежів) підприємствам з іноземними інвестиціями». Конструкція побудови речення, яку застосував у своєму рішенні КС, означає тільки те, що рішення КС є підставою для відмови від надання нових пільг і підставою для відмови від припинення раніше наданих, тобто надані раніше пільги, якщо вони були призупинені або їх дія була припинена, мають застосовуватися до СП, бо, як зазначають у своєму філологічному висновку мовники-викладачі одного з провідних вузів України, «синтаксична конструкція зі сполучниками як ... так і ... передбачає однакову залежність уведених ними членів речення від головного слова відповідних сполук». Чому КС саме так виклав свою думку щодо збереження раніш наданих пільг, залишиться таємницею нарадчої кімнати. Проте відсутність хоча б одного слова могла призвести до зовсім протилежного рішення.

З першого погляду здається, що Судом залишено невирішеним питання щодо виконання судових рішень про застосування до підприємств з іноземними інвестиціями державних гарантій захисту інвестицій (хоча, заради правди, це виходило за межі конституційного подання Кабінету Міністрів, але цікавило не менш, ніж усе інше в тлумаченні «у справі СП»). Проте, якщо звернутися до Конституції та Закону України «Про Конституційний Суд України», швидко з'ясується, що саме відсутність будь-яких вказівок щодо таких рішень судів є вирішенням цього питання. А тому суди загальної юрисдикції сьогодні, як і раніше, на висоті — вони виконують ЗАКОН і продовжують захищати встановлені державні гарантії інвесторів, незважаючи на внесені в грудні минулого року зміни. Тому що ці зміни погіршили становище інвесторів, мають діяти державні гарантії.

Сергій ДЕМСЬКИЙ.

Оголошення

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИПУСК ОПЦІОНІВ ВІДКРИТОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА "УКРТЕЛЕКОМ"

1. Характеристика емітента

1.1. Повне найменування:
Відкрите акціонерне товариство "Укртелеком";
скорочено: ВАТ "Укртелеком".

1.2. Місцезнаходження:
Україна, 01030, м. Київ, бул. Т. Шевченка, 18.
Тел: (044) 246-40-02; 235-89-42; телефакс: (044) 235-75-33

1.3. Дата заснування:
Дата й місце державної реєстрації - 5 січня 2000 року, Старокиївська районна державна адміністрація міста Києва.

1.4. Мета та предмет діяльності товариства:
Метою діяльності товариства є здійснення виробничої, комерційної, господарської, фінансової та інших видів діяльності для задоволення суспільних потреб у послугах електрозв'язку та одержання прибутку з дотриманням вимог чинного законодавства щодо забезпечення інтересів обороноздатності та безпеки держави.

Предметом діяльності товариства є:

- надання послуг телефонного зв'язку, радіозв'язку (з використанням радіочастот) та інших послуг електрозв'язку на принципах рівного доступу споживачів - як фізичних, так і юридичних осіб усіх форм власності;
- будівництво і технічне обслуговування мереж теле- радіо- і проводового мовлення в межах промислової експлуатації, супутникового зв'язку, мереж передачі даних і документального зв'язку загального користування, мереж зв'язку з рухомими об'єктами, інших мереж електрозв'язку;
- технічне обслуговування та експлуатація засобів зв'язку, забезпечення дотримання правил, стандартів, у тому числі міжнародних;
- розробка планів розвитку мереж електрозв'язку та їх реалізація, здійснення проектування, фінансування, будівництва, ремонту, реконструкції об'єктів зв'язку, житлових, громадських, виробничих та інженерних споруд, виконання топографо-геодезичних робіт, надання послуг та виконання робіт протипожежного призначення;
- підготовка, перепідготовка, стажування та підвищення кваліфікації робітників, спеціалістів і керівників товариства, надання таких послуг іншим фізичним і юридичним особам, створення навчальних закладів та установ;
- монтаж, обслуговування інформаційних і комп'ютерних мереж та комутаційного устаткування;
- проведення науково-дослідних, науково-конструкторських робіт у галузі електрозв'язку, розробка й упровадження нових технологій, у тому числі "ноу-хау";
- оптова й роздрібна торгівля матеріально - технічною продукцією й товарами народного споживання;
- лізингова діяльність;
- зовнішньоекономічна діяльність;
- розроблення, виробництво, впровадження, обслуговування систем і засобів технічного захисту інформації, надання послуг у галузі технічного захисту інформації.

1.5. Розмір статутного фонду відповідно до зареєстрованого статуту: 4 681 562 000 (чотири мільярди шістсот вісімдесят один мільйон п'ятсот шістдесят дві тисячі) гривень.

1.6. Середньоспискова чисельність штатних працівників за 2000 рік становить 125245 чоловік.

2. Фінансові показники:

Баланс на 1 жовтня 2001 року

А К Т И В 1	Код ряд-ка 2	На початок звітного періоду 3	На кінець звітного періоду 4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:			
Залишкова вартість	010	748 347,0	750 401
первісна вартість	011	754 002,0	760 103
знос	012	5 655,0	9 702
Незавершене будівництво	020	487 768,0	524 196
Основні засоби:			
залишкова вартість	030	3 929 881,0	4 142 531
первісна вартість	031	7 259 472,0	7 775 959
знос	032	3 329 591,0	3 633 428
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	040	0,0	0
інші фінансові інвестиції	045	24 822,0	357 526
Довгострокова дебіторська заборгованість	050	3 420,0	3 738
Відстрочені податкові активи	060	0,0	0
Інші необоротні активи	070	2 441,0	1 189
Усього за розділом I	**080**	**5 196 679,0**	**5 779 581**
II. Оборотні активи			
Запаси:			
Виробничі запаси	100	184 462,0	230 678
тварини на вирощуванні та відгодівлі	110	9,0	11
незавершене виробництво	120	1 950,0	2 274
готова продукція	130	801,0	8 358
товари	140	33 902,0	42 235
Векселі одержані	150	13 465,0	10 167
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:			
чиста реалізаційна вартість	160	509 807,0	453 596
первісна вартість	161	651 829,0	664 774
резерв сумнівних боргів	162	142 022,0	211 178
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
з бюджетом	170	24 395,0	63 131
за виданими авансами	180	169 453,0	167 815
з нарахованих доходів	190	0,0	0
з внутрішніх розрахунків	200	0,0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	210	388 122,0	194 187
Поточні фінансові інвестиції	220		0
Грошові кошти та їх еквіваленти:			
в національній валюті	230	66 420,0	76 099
в іноземній валюті	240	63 834,0	33 163
Інші оборотні активи	250	49 408,0	35 557
Усього за розділом II	**260**	**1 506 028,0**	**1 317 271**
III. Витрати майбутніх періодів	**270**	**6 306,0**	**6 285**
Баланс	**280**	**6 709 013,0**	**7 103 137**

ПАСИВ 1	Код ряд-ка 2	На початок звітного періоду 3	На кінець звітного періоду 4
I. Власний капітал			
Статутний капітал	300	4 681 562,0	4 681 563
Пайовий капітал	310	0,0	0
Додатковий вкладений капітал	320	0,0	0
Інший додатковий капітал	330	202 250,0	221 195
Резервний капітал	340	0,0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	350	297 876,0	638 512
Неоплачений капітал	360	0,0	0
Вилучений капітал	370	0,0	0
Усього за розділом I	**380**	**5 181 688,0**	**5 541 270**
II. Забезпечення наступних витрат і платежів			
Забезпечення виплат персоналу	400	1,0	0
Інші забезпечення	410	0,0	1
Цільове фінансування	420	-4 349,0	-5 953
Усього за розділом II	**430**	**-4 348,0**	**-5 952**
III. Довгострокові зобов'язання			
Довгострокові кредити банків	440	284 512,0	216 612
Інші довгострокові фінансові зобов'язання	450	454 006,0	599 207
Відстрочені податкові зобов'язання	460	0,0	0
Інші довгострокові зобов'язання	470	117 614,0	115 594
Усього за розділом III	**480**	**856 132,0**	**931 413**
IV. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	500	12 234,0	25 014
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	510	1 538,0	1 539
Векселі видані	520	53 089,0	38 111
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	530	360 593,0	284 716
Поточні зобов'язання за розрахунками:			
з одержаних авансів	540	29 621,0	30 546
з бюджетом	550	82 246,0	68 885
з позабюджетних платежів	560	1 103,0	915
зі страхування	570	11 610,0	8 841
з оплати праці	580	33 265,0	21 197
з учасниками	590	0,0	0
з внутрішніх розрахунків	600	0,0	0
Інші поточні зобов'язання	610	67 996,0	118 767
Усього за розділом IV	**620**	**653 295,0**	**598 531**
V. Доходи майбутніх періодів	**630**	**22 246,0**	**37 875**
Баланс	**640**	**6 709 013,0**	**7 103 137**

Звіт про фінансові результати за 9 місяців 2001 року

Найменування показника 1	Код рядка 2	За звітний період 3	За попередній період 4
Доход (виручка) від реалізації (товарів, робіт, послуг)	010	2 949 131	2 478 536
Податок на додану вартість	015	484 206	405 217
Акцизний збір	020	0	0
	025	0	0
Інші вирахування з доходу	030	6	1
Чистий доход (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	**035**	**2 464 919**	**2 073 317**
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	040	1 597 965	1 334 486
Валовий:			
прибуток	050	866 954	738 831
збиток	055	0	0
Інші операційні доходи	060	158 407	91 513
Адміністративні витрати	070	90 402	71 549
Витрати на збут	080	31 635	19 083
Інші операційні витрати	090	260 134	316 788
Фінансові результати від операційної діяльності прибуток	**100**	**643 190**	**422 924**
збиток	105	0	0
Доход від участі в капіталі	110	615	0
Інші фінансові доходи	120	37 836	6 277
Інші доходи	130	69 974	10 906
Фінансові витрати	140	48 012	44 505
Втрати від участі в капіталі	150	0	0
Інші витрати	160	94 409	23 412
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування:	**170**	**609 194**	**372 189**
прибуток			
збиток	175	0	0
Податок на прибуток від звичайної діяльності	180	252 617	190 582
Фінансові результати від звичайної діяльності:	190	356 577	181 608
прибуток			
збиток	195	0	0
Надзвичайні:	200	538	31
доходи			
витрати	205	3 096	3
Податки з надзвичайного прибутку	210	0	9
Чистий:			
прибуток	220	354 019	181 627
збиток	225	0,0	0

II. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Найменування показника 1	Код рядка 2	За звітний період 3	За попередній період 4
Матеріальні затрати	230	274 901	258 093
Витрати на оплату праці	240	486 565	373 897
Відрахування на соціальні заходи	250	167 420	136 502
Амортизація	260	321 000	250 314
Інші операційні витрати	270	730 249	723 100
Разом	280	1 980 136	1 741 906

III. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Найменування показника 1	Код рядка 2	За звітний період 3	За попередній період 4
Середньорічна кількість простих акцій	300	14044687500	10033008000
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	310	14044687500	10033008000
Чистий прибуток, що припадає на одну просту акцію	320	0,003	0,018
Скоригований чистий прибуток, що припадає на одну просту акцію	330	0,003	0,018
Дивіденди на одну просту акцію	340	0,0	0

3. Інформація про посадових осіб емітента

Голова Правління - Гайдук Олег Васильович, рік народження - 1965, освіта - повна вища, кваліфікація - хімік, викладач; виробничий стаж - 12 років.

Головний бухгалтер - Петренко Наталія Олексіївна, рік народження - 1966, освіта - повна вища, кваліфікація - математик, економіст; виробничий стаж -18 років.

4. Можливі фактори ризику в діловій діяльності емітента:

- можливі зміни законодавства та оподаткування;
- погіршення економічної ситуації в країні;
- збільшення ставок імпортного мита на обладнання, що ввозиться.
- форс-мажорні обставини.

Інших факторів ризику в діловій діяльності емітента немає.

5. Опис ділової діяльності емітента

5 січня 2000 року було зареєстровано відкрите акціонерне товариство "Укртелеком", що є правонаступником Українського державного підприємства електрозв'язку "Укртелеком". Засновником ВАТ "Укртелеком" є держава.

До складу ВАТ "Укртелеком" входить 30 філій, в т. ч. 27 регіональних дирекцій; створено 378 відокремлених структурних підрозділів, в т. ч. 201 центр електрозв'язку з 415 цехами електрозв'язку.

Укртелеком надає широкий спектр послуг електрозв'язку і займає провідні позиції у більшості секторів цього ринку.

За обсягом та діапазоном послуг електрозв'язку Укртелеком є безперечним лідером у сфері телекомунікацій України.

Товариство володіє первинною мережею, магістральними та зоновими лініями зв'язку, надає всі види основних та найсучасніших телекомунікаційних послуг:

- міжнародний, міжміський та місцевий телефонний зв'язок,
- проводове мовлення,
- радіозв'язок,

- радіомовлення й телебачення,
- документальний електрозв'язок,
- відеоконференцзв'язок,
- супутниковий зв'язок;
- надання в оренду цифрових каналів,
- ISDN,
- ATM / Frame Relay,
- доступ до глобальної мережі Інтернет.

Найбільшу частку доходів товариство отримує від надання послуг телефонного зв'язку загального користування і в цьому секторі ринку послуг електрозв'язку займає лідируюче становище.

6. Дані про випуск опціонів.

6.1. Дата й номер рішення (протоколу) про випуск опціонів: протокол рішення Правління ВАТ "Укртелеком" № 11 від 21 грудня 2001 р.

6.2. Мета випуску опціонів: метою використання фінансових ресурсів, залучених від продажу опціонів, є будівництво та розвиток мереж зв'язку.

6.3. Тип та категорія опціону: опціон на купівлю з поставкою базового активу.

6.4. Термін виконання опціону: протягом одного року з моменту купівлі опціону.

6.5. Форма випуску опціонів: документарна.

6.6. ВАТ "Укртелеком" випускає опціони на купівлю серії А чотирьох класів та серії В двох класів.

Характеристика опціонів за серіями та класами, а саме базові активи опціонів та їх виконання, наведені нижче.

Базовим активом опціонів серії А є право власника опціону на підключення однієї точки з'єднувальної лінії (для мереж фіксованого зв'язку на 1 з'єднувальну лінію - не більше 10 абонентських номерів, еквівалент навантаження - 0,1 Ерл) власних мереж електрозв'язку до місцевих телефонних мереж ВАТ "Укртелеком" без виконання власником опціону робіт, пов'язаних із розширенням мережі ВАТ "Укртелеком" для проходження навантаження від (до) мережі електрозв'язку власника опціону, що приєднується. Базовий актив за опціоном серії А надається лише у разі виконання покупцем робіт, пов'язаних з будівництвом з'єднувальних ліній до шлюзових систем Укртелекому (ТС, ОПТС, ОПС).

Опціони цієї серії підрозділяються за класами в залежності від номерної ємності місцевої мережі ВАТ "Укртелеком", а саме:

- опціони **серії А класу 600** - номерна ємність місцевої мережі ВАТ "Укртелеком" понад 500 тисяч номерів;
- опціони **серії А класу 500** - номерна ємність місцевої мережі ВАТ "Укртелеком" від 300 до 500 тисяч номерів;
- опціони **серії А класу 300** - номерна ємність місцевої мережі ВАТ "Укртелеком" від 150 до 300 тисяч номерів;
- опціони **серії А класу 150** - номерна ємність місцевої мережі ВАТ "Укртелеком" до 150 тисяч номерів.

Виконанням опціонів серії А є організація однієї з'єднувальної лінії (точки підключення) за ціною, встановленою Граничними тарифами на основні послуги зв'язку, затвердженими наказом Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 7 лютого 2000 р. № 23 і зареєстрованими в Міністерстві юстиції України від 29 травня 2000 р. за № 308/4529 (далі - Граничні тарифи), які діють на момент виконання опціонів, приєднання мережі електрозв'язку власника опціону до мережі електрозв'язку ВАТ "Укртелеком" і укладання договору про надання відповідних послуг згідно з Правилами приєднання мереж електрозв'язку операторів різних форм власності до мереж електрозв'язку загального користування, затвердженими наказом Держкомзв'язку України від 21 червня 1999 р. №113 і зареєстрованими в Міністерстві юстиції України 9 липня 2000 р. за № 79/4300 (далі - Правила). Документом, що підтверджує виконання (погашення) опціону серії А, є акт виконання опціону.

Базовим активом опціонів серії В є право власника опціону на переключення однієї точки підключення з'єднувальної лінії (для мереж фіксованого зв'язку на 1 з'єднувальну лінію не більше 10 абонентських номерів, еквівалент навантаження - 0,1 Ерл, для мереж мобільного зв'язку на 1 з'єднувальну лінію - не більше 50 абонентських номерів, еквівалент навантаження - 0,02 Ерл) його існуючої мережі на нові цифрові комутаційні системи ВАТ "Укртелеком" при реконструкції місцевих мереж, пов'язаної із зміною схеми організації зв'язку без виконання власником опціону робіт, пов'язаних із дообладнанням транспортної мережі ВАТ "Укртелеком" для проходження навантаження від (до) мережі електрозв'язку власника опціону, що переключається. Базовий актив за опціоном серії В надається лише у разі виконання покупцем робіт, пов'язаних з будівництвом з'єднувальних ліній до шлюзових систем Укртелекому (ТС, ОПТС, ОПС).

Опціони цієї серії застосовуватимуться тільки для міст Київ та Харків.

Опціони цієї серії підрозділяються за класами в залежності від номерної ємності місцевої мережі ВАТ "Укртелеком", а саме:

- опціони **серії В класу 600** - номерна ємність місцевої мережі ВАТ "Укртелеком" понад 500 тисяч номерів;
- опціони **серії В класу 500** - номерна ємність місцевої мережі ВАТ "Укртелеком" від 300 до 500 тисяч номерів.

Виконанням опціонів серії В є організація однієї з'єднувальної лінії (точки підключення) за ціною діючих *Граничних тарифів,* приєднання мережі електрозв'язку власника опціону до нових цифрових комутаційних систем ВАТ "Укртелеком" і укладання договору про надання відповідних послуг (взаємопідключення мереж та доступ до мережі міського, міжміського та міжнародного телефонного зв'язку). Документом, що підтверджує виконання (погашення) опціону серії В, є акт виконання опціону.

6.7. Обсяг випуску та ціна виконання опціонів

Опціони серії А та серії В виконуються за цінами, встановленими *Граничними тарифами*, які діють на момент виконання опціонів.

Обсяги опціонів, що випускаються, з розбивкою за серіями та класами, а також загальні обсяги випуску в гривнях на момент його реєстрації наведені в таблиці 1.

Таблиця 1

№ п/п	Клас Опціону	Кількість, шт.	Загальна сума, грн.
1.	Серія А клас 600	5 000	2 000 000,00
2.	Серія А клас 500	5 000	2 000 000,00
3.	Серія А клас 300	5 000	2 000 000,00
4.	Серія А клас 150	5 000	2 000 000,00
5.	Серія В клас 600	12 000	4 800 000,00
6.	Серія В клас 500	2 300	920 000,00
	Всього	**34 300**	**13 720 000,00**

Загальний обсяг емісії - 34 300 (тридцять чотири тисячі триста) штук, загальна ціна опціонів - 13 720 000 (тринадцять мільйонів сімсот двадцять тисяч) гривень.

6.8. Забезпечення випусків опціонів:

серії А - 20 000 точками підключення 16 000 Ерл.

серії В - 14 300 точками підключення 11 440 Ерл.

6.9. Відомості про умови договору з торговцем цінними паперами: генеральним менеджером із розміщення опціонів є ТОВ "Міжрегіональна фінансова компанія", що діє на підставі ліцензії Державної комісії з цінних паперів і фондового ринку на професійну діяльність на ринку цінних паперів: діяльність по випуску та обігу цінних паперів; депозитарна діяльність зберігача цінних паперів серія АА № 241026 від 12.11.01 та договору з ВАТ "Укртелеком" № 3/2001-Е/450-5-06 від 20 грудня 2001 р.

Відповідно до умов вищезазначеного договору генеральний менеджер зобов'язаний:

- організувати розміщення опціонів на фондових чи товарних біржах або в організаційно оформлених позабіржових торговельно-інформаційних системах із дотриманням вимог, зазначених в цій інформації про випуск опціонів, та відповідно до чинного законодавства;
- розміщення опціонів здійснювати за цінами, що склалися на фондових чи товарних біржах або в організаційно оформлених позабіржових торговельно-інформаційних системах, але не нижчими, ніж базова ціна продажу опціону *;

* - базова ціна продажу опціону (опціонна премія) - встановлена емітентом мінімальна ціна продажу опціону.

6.10. Визначення ціни опціону

Розмір ціни опціону визначається за результатами торгів на біржі у гривнях за один опціон. Базова ціна продажу опціону встановлюється емітентом диференційовано для різних місць приєднання в залежності від вартості таких робіт: будівництва транспортної мережі з вузлом комутації, розширення точок комутаційного поля, дообладнання PDH (АЦП, ІКМ тощо), реконструкції установок енергоживлення, обладнання систем передач SDH(STM-1), прокладання та монтажу одномодового волокна - оптичного кабелю тощо.

6.11. Умови продажу опціонів

Покупцями опціонів серій А та В можуть бути <u>оператори електрозв'язку різних форм власності та власники відомчих телефонних мереж.</u>

<u>Оператори електрозв'язку різних форм власності</u> можуть придбати опціони за умови виконання таких вимог:

- наявності в оператора ліцензії Держкомзв'язку України на надання послуг зв'язку;
- наявності дозволу Держкомзв'язку України на використання номерного ресурсу;
- наявності технічних умов на приєднання мережі електрозв'язку, розроблених ВАТ "Укртелеком";
- наявності затвердженого технічного завдання на розробку робочого проекту (згідно з *Правилами*);
- для нових об'єктів зв'язку - наявності затвердженого акта державної технічної комісії;
- наявності узгодженого з ВАТ "Укртелеком" робочого проекту на приєднання мережі електрозв'язку для купівлі опціону серії А;
- наявності узгодженого з ВАТ "Укртелеком" робочого проекту на переключення (за винятком випадків врахування такого переключення відповідним проектом ВАТ "Укртелеком") для купівлі опціону серії В.

<u>Власники відомчих телефонних мереж</u> можуть придбати опціони за умови виконання таких вимог:

- наявності технічних умов ВАТ "Укртелеком" на приєднання мережі електрозв'язку;
- наявності затвердженого технічного завдання на розробку робочого проекту (згідно з *Правилами*);
- для нових об'єктів зв'язку - наявності затвердженого акта державної технічної комісії;
- наявності узгодженого з ВАТ "Укртелеком" робочого проекту на приєднання мережі електрозв'язку для купівлі опціону серії А;
- наявності узгодженого з ВАТ "Укртелеком" робочого проекту на переключення (за винятком випадків врахування такого переключення відповідним проектом ВАТ "Укртелеком") для купівлі опціону серії В.

Випуск та обіг опціонів здійснюється виключно в Першій торговельній фондовій системі відповідно до вимог Положення про реєстрацію фондових бірж та торговельно-інформаційних систем і регулювання їх діяльності.

Особа, що бажає придбати опціон (и) ВАТ "Укртелеком", купує опціон (и) через торговця цінними паперами, укладаючи з ним договір-доручення або договір комісії.

Умовою укладення договору між торговцем цінними паперами та покупцем опціону (умова продажу опціону) є перелік зазначених вище вимог окремо для операторів електрозв'язку різних форм власності та власників відомчих телефонних мереж.

Застереження власнику опціону! Надання послуги за опціонами класу А і класу В можливе лише у разі виконання власником опціону робіт, пов'язаних із будівництвом з'єднувальних ліній до шлюзових комутаційних систем Укртелекому (ТС, ОПТС, ОПС).

Для придбання опціону майбутньому покупцеві необхідно:

- зробити письмовий запит емітенту щодо можливості придбання опціонів серії А і серії В; до заяви додається повний пакет документів, який підтверджує виконання зазначених вище умов;
- за умови наявності такої можливості, яка підтверджується емітентом (письмово в двох екземплярах, один з яких надається генеральному менеджеру), укласти договір-доручення або договір комісії на купівлю опціону з торговцем цінними паперами;
- оплатити ціну продажу опціону, що склалась на біржі. Оплата здійснюється в безготівковій формі шляхом перерахування коштів на розрахунковий рахунок торговця цінними паперами.

Торговець цінними паперами виконує доручення покупця за опціоном, укладаючи договір купівлі з генеральним менеджером на біржі.

Документом, що підтверджує право власності на придбаний опціон, є сертифікат опціону, який видається його власнику на руки.

6.12. Права власника опціону:

- гарантоване отримання послуги, що є базовим активом придбаного опціону (п.6.6.), за цінами діючих Граничних тарифів протягом одного року з моменту купівлі опціону; при цьому обов'язкове письмове підтвердження емітентом можливості придбання опціону та виконання покупцем робіт, пов'язаних з будівництвом з'єднувальних ліній до шлюзових систем Укртелекому (ТС, ОПТС, ОПС);
- відмова від одержання послуги, що є базовим активом опціону (при цьому ціна продажу опціону (опціонна премія), сплачена покупцем, поверненню не підлягає).

6.13. Початок реалізації опціонів: із моменту їх внесення до лістингу біржі.

6.14. Місця, де можна отримати інформацію щодо розміщення опціонів: м. Київ, бульвар Т.Шевченка, 18, у приміщені Генеральної дирекції ВАТ "Укртелеком", а також у філіях ВАТ "Укртелеком".

6.15. Торговельний день для продажу опціонів ВАТ "Укртелеком" визначається за рішенням біржі.

Продаж випуску опціонів вважається таким, що відбувся, при реалізації будь-якої кількості зареєстрованого випуску.

6.16. Дані про розміщення раніше випущених в обіг цінних паперів:

6.16.1. В період з 1994 по 1999 роки включно обласними підприємствами електрозв'язку, Українським об'єднанням електрозв'язку "Укртелеком" та Українським державним підприємством електрозв'язку "Укртелеком" випускались такі облігації:

Тип та категорія: безпроцентні іменні облігації

6.16.1.1. Загальна кількість: 12 000 штук

Загальна сума: 300 000 гривень

Свідоцтва про реєстрацію: № 3/10/2/2000, 13/10/2/2000; 14/10/2/2000 видані Управлінням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку в м. Києві та Київській області 4 лютого 2000 р.

6.16.1.2. Загальна кількість: 20 000 штук

Загальна сума: 2 000 000 гривень

Свідоцтво про реєстрацію: № 1/10/2/2000 видане Управлінням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку в м. Києві та Київській області 4 лютого 2000 р.

6.16.1.3. Загальна кількість: 54 000 штук

Загальна сума: 3 000 000 гривень

Свідоцтва про реєстрацію: № 2/10/2/2000; 11/10/2/2000; 12/10/2/2000 видані Управлінням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку в м. Києві та Київській області 4 лютого 2000 р.

6.16.1.4. Загальна кількість: 3 785 штук

Загальна сума: 946 250 гривень

Свідоцтво про реєстрацію: № 6/10/2/2000 видане Управлінням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку в м. Києві та Київській області 4 лютого 2000 р.

6.16.1.5. Загальна кількість: 28 000 штук

Загальна сума: 1 000 000 гривень

Свідоцтва про реєстрацію: № 8/10/2/2000; 10/10/2/2000 видані Управлінням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку в м. Києві та Київській області 4 лютого 2000р.

6.16.1.6. Загальна кількість: 3 000 000 штук

Загальна сума: 15 000 000 гривень

Свідоцтво про реєстрацію: № 4/10/2/2000 видане Управлінням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку в м. Києві та Київській області 4 лютого 2000 р.

6.16.1.7. Загальна кількість: 1 200 000 штук

Загальна сума: 6 000 000 гривень

Свідоцтво про реєстрацію: 9/10/2/2000 видане Управлінням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку в м. Києві та Київській області 4 лютого 2000 р.

6.16.1.8. Загальна кількість: 20 000 штук

Загальна сума: 1 000 000 гривень

Свідоцтво про реєстрацію № 5/10/2/2000 видане Управлінням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку в м. Києві та Київській області 4 лютого 2000 р.

6.16.1.9. Загальна кількість: 70 000 штук

Загальна сума: 3 500 000 гривень.

Свідоцтво про реєстрацію: № 2/10/2/99 видане Управлінням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку в м. Києві та Київській області 17 вересня 1999 р.

6.16.1.10. Загальна кількість: 12 000 000 штук

Загальна сума: 120 000 000 гривень.

Свідоцтво про реєстрацію: № 1/2/99 видане Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку 14.01.99.

Тип та категорія: процентні іменні облігації

6.16.1.11. Загальна кількість: 8 000 000 штук

Загальна сума: 80 000 000 гривень

Свідоцтво про реєстрацію: № 7/10/2/2000 видане Управлінням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку в м. Києві та Київській області 4 лютого 2000 р.

Загалом випущено облігацій на суму 232,7 тисяч гривень; з них станом на 1 жовтня 2001 року розміщено (за вирахуванням погашених) на загальну суму 66 млн. грн.

6.16.2.1. У 2000 році ВАТ "Укртелеком" були випущені опціони на купівлю з поставкою базового активу (термін виконання - протягом одного року з моменту купівлі опціону). Свідоцтво про реєстрацію випуску № ОК-1/2000 видане Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку 27.03.2000. Загальна кількість опціонів - 230 500 штук; з них станом на 1 грудня 2001 року розміщено 72 863 шт.

6.16.2.2. У 2001 році ВАТ "Укртелеком" були випущені опціони на купівлю з поставкою базового активу (термін виконання - протягом одного року з моменту купівлі опціону). Свідоцтво про реєстрацію випуску № ОК-3/2001 видане Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку 03.10.01. Загальна кількість опціонів - 220 000 штук; з них станом на 1 грудня 2001 року розміщено 14 781 шт.

7. Відповідальність емітента.

У разі невиконання або несвоєчасного виконання своїх зобов`язань за опціонами ВАТ "Укртелеком" несе відповідальність згідно з чинним законодавством.

У разі структурної перебудови ВАТ "Укртелеком" новостворене підприємство виступає правонаступником зобов'язань за опціонами.

Запрограмовані на недовіру

Реалії

Їхало двоє подружок-одинадцятикласниць до гімназії в 17-му автобусі. Поспішали на уроки. Раптом — контролери — жінка і троє чоловіків: «Пред'явіть квитки!»

Стосовно однієї з подруг вчинили принизливий розбір, чи вона — школярка. Хоча дівчина і пред'явила учнівське посвідчення з фотокарткою і печаткою, їй закинули, що вона не схожа на школярку. Не допомогли навіть показані зошити. Побачивши їх, контролерка Леся Конопейцева з брутальним криком вирвала з рук «підозрюваної» документи і вимагала, щоб вона вийшла із автобуса, начебто для з'ясування стосунків.

І довелося-таки йти! До честі подруги Алли, вона не залишила однокласницю наодинці з невідомою підозрілою на вигляд тітонькою. Дівчата вислухали багато «добрих» слів на свою адресу. Висадивши їх на підворозі, контролерка, мабуть, вирішила, що переборщила, і повернула документи.

...Мені не раз доводилося спостерігати, як контролери обходили стороною справжніх «зайців», плечистих стрижених парубків напідпитку, котрі на прохання показати квиток озивалися брутальною лайкою. А тут —така недовіра.

Контролерка, зрозуміло, навіть не вибачилася перед юними пасажирками за хамське ставлення і за те, що довела дітей до напівнепритомного стану.

Начальник відділу прибутку та контролю управління «Київпастрансу» Сергій Литвинов, вислухавши батьків, безапеляційно заявив, що немає диму без вогню і треба розібратися, чи справді та дівчина — школярка і чи має право користуватися учнівським проїзним.

Підтверджую: і квиток дійсний, а не підроблений, і дівчина — учениця 11 класу. Звідки знаю? Я — її мати. І щомісяця купую їй проїзні квитки на всі види транспорту.

Хотілося б запитати начальника лише про таке: хто відшкодує мені і моїй дитині моральні збитки? І хто дав цим горе-контролерам право поводитися так непристойно і визивно?

Любов СТАНАЧИЧ.

Київ.

Пам'ятка контролерові

Фото Олексія ІЛЛЯША.

Думки з приводу

Те, що сталося, на жаль, не рідкість. У містах часто-густо зустрічаються горе-ревізори, єдина мета яких — поповнити власну кишеню чи, у кращому випадку, касу автопідприємства. Такі перевіряльники страждають на склероз, а совість у них перебуває у беспробудному сні. Вони геть-чисто забувають свої прізвища й тикають під ніс допитливому пасажиру особовий номер. Про посадову інструкцію контролера пасажирського транспорту згадують лише у відділі кадрів, де їх за грубе ставлення звільняють чи картають.

Інколи дивишся на таких молодців, що обступили «зайця» з числа пенсіонерів чи школярів та студентів, і думаєш: щасливі! Де б ви ще продемонстрували рівень інтелекту та виховання, як не у переповненій пасажирами аудиторії?! Де й хто б вам дозволив застосовувати силу до старенької чи «вилучати» документи у школярки?!

...Ось він, особовий номер 527 з державного комунального підприємства «Київелектротранс», підходить до симпатичної жінки, котра щойно зайшла до тролейбуса і не встигла передати талон для компостирування. Гадаєте, він дав можливість неспритній пасажирці виправитися? Можливо, «ввічливо та люб'язно», як того вимагає інструкція, запропонував вийти із салону? Він навіть не налякав міліцейським протоколом! Підкликавши напарника, що називається, став над жінкою і не відійшов від неї, доки на отримав жаданих 10 гривень штрафу. Ревізори не слухали пояснень, а тупо вимагали грошей. Для них пасажир без квитка — немов злочинець, з яким не церемоняться.

А ось новий, далеко не останній герой з того самого підприємства під особовим номером 513. Його «жертва» —14-річний школяр, який також купив, але не «погасив» нещасливий талон. Його ледве чи не під руки вивів він з напарником із тролейбуса й влаштував справжній «наїзд». Розгублений хлопець на «прохання» вивернути кишені зізнався, що батьки дали йому телефонну картку для плати за телефон... Бачили б ви обличчя ревізорів. Від радості вони забули, що неповнолітні — не їхні клієнти, бо штрафувати їх не можна. Чого не зробиш заради улюбленого роботодавця!

На щастя, в транспортних автопідприємствах країни не всі такі «ревносні» виконавці та невиправні невiгласи.

Більшість з ревізорів дотримується законів про права людини і службові інструкції. А в них чорним по білому написано, як, кого і за що притягувати до адміністративної відповідальності. Одне слово, відбирати документи нікому не дозволено.

Про це та багато іншого, втім, не завадило б знати пасажирам. Тоді б вони не металися у салоні в пошуках кондуктора і не панікували, побачивши перевіряльників. Головне — ваше бажання оплатити проїзд. І якщо ви не зробили цього до появи ревізора — це не злочин. Завдання перевіряльника не карати, а привчати пасажирів до дисципліни.

А події, описані вище, виправдані хіба що до злісних «зайців». Тих, кого горе-ревізори часто обходять стороною.

Іван ІЛЛЯШ.

На знімку: потенційні «жертви» горе-контролерів.

«Чисте» підприємство: знахідка для городян... і втрата для бюджету

Екологія

Горлівський концерн «Стирол» перший в Україні одержав міжнародний сертифікат (по стандарту 14000) з екологічного менеджменту.

Концерн сьогодні — лідер вітчизняної хімічної галузі. Галузі, яка багато років поспіль вважалася одним із найактивніших забруднювачів навколишнього середовища. Однак приклад «Стирола» спростовує цю розповсюджену думку. Ще з 1998 року на підприємстві стали готуватися до отримання міжнародного сертифіката. І невдовзі Європейський банк реконструкції і розвитку визнав, що діяльність концерну щодо охорони довкілля відповідає європейським нормам. Для порівняння взяли стандарти, які діють у Данії, — країні із найсуворішим екологічним законодавством. Так от, горлівські норми виявилися або відповідними, або й навіть жорсткішими.

Останніми роками одним із символів хімічного підприємства став... ставок із лебедями, які комфортно почуваються поруч із виробничими цехами. Але у бажання горлівських хіміків бути на висоті в питаннях охорони природи є економічне підгрунтя. Більша частина продукції концерну експортується, а на Заході сьогодні дуже прискіпливо ставляться до того, чи дотримують виробники норм екологічного менеджменту.

— Жодна серйозна фірма не зв'язуватиметься з екологічно неблагонадійним виробництвом, — пояснює голова правління ВАТ «Концерн «Стирол» народний депутат України Микола Янковський. — За три роки ми вклали у природоохоронну діяльність майже 150 мільйонів гривень. Вважаю, отримання міжнародного сертифіката сприятиме підвищенню попиту на нашу продукцію, зокрема, на вироби із пластмаси та фармацевтичну продукцію.

Концерн «Стирол» повністю припинив скидання стічних вод до водойм Донбасу. Істотно скоротилися й викиди в атмосферу.

Щоправда, прагнення промисловців дати «дихати» городянам тут входить у конфлікт із... інтересами місцевого бюджету.

— Вітчизняне екологічне законодавство досить прогресивне, —каже Микола Янковський, — але місто практично не зацікавлене у зменшенні викидів. Адже плату за викиди отримує місцевий бюджет. Нам жартома кажуть у міській раді: мовляв, досить боротися за екологію, адже за воду вже не платите, тепер і за повітря перестанете платити. В цій частині законодавство має зазнати змін — щоб і місцева влада, і підприємства були зацікавлені в охороні довкілля.

Ліна КУЩ.

Мал. Сергія ТЕРЕЩЕНКА.

Смачна гуска... та на етикетці

Споживач

На чернігівських ринках з'явилися неякісні товари за зниженими цінами.

Хоча «паштетна» навала була заборонена ще у 2000 році, недобросовісні ділки й надалі реалізовують підроблену продукцію. Зокрема, фальсифікований польський паштет «Мазовецький», «Курячий», з гуски. Як з'ясувало обласне управління у справах захисту прав споживачів, консерви не мають повної інформації про виробника відповідно до вимог маркування. Продають товар без документів про якість та безпечність.

А з Росії завозять рибні консерви «Печінка тріски натуральна». Маючи гарне оформлення, вони не містять ні чіткої дати виготовлення, ні інформації про найменування та адреси виробника продукції.

За словами начальника обласного управління у справах захисту прав споживачів Геннадія Соловйова, ці консерви мають не характерний для продуктів такого типу смак і запах, сторонні домішки.

На жаль, не у всіх містах області сприйняли попередження управління про заборону реалізації цих консервів до виконання. Тому й оштрафовано директора Бобровицького ринку, а до приватних підприємців застосовано економічні санкції на 1,3 тисячі гривень.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігівська область.

Життєпис Кобзаря на «Майдані Незалежності»

«Життя і слава Тараса Шевченка» — таку назву має колекція заслуженого філателіста України, киянина Олександра Яременка. Він зібрав марки та конверти, що ілюструють життєвий шлях Кобзаря.

Колекцію відзначено грамотами, дипломами та медалями на виставках не лише в нашій країні. А нещодавно продюсер Роман Воробйов розмістив філателістичну колекцію про Шевченка в Інтернеті на сайті «Майдан Незалежності».

Анатолій ЗБОРОВСЬКИЙ.

Ірпінь
Київської області.

Фотофакт

Почистити взуття під час прогулянки містом в Одесі — звичайна справа. На Дерибасівській до ваших послуг чистильник із широким асортиментом послуг на будь-який гаманець.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Редактор номера Світлана ПИСАРЕНКО.
Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Людмила КОХАНЕЦЬ, Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955. Загальний тираж 159000.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України».
Зам. 0311034. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса редакції:
03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-84-92;
телефакс — 224-72-54;
відділ реклами — 449-72-53,
441-89-34, 441-89-44;
телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій
Internet: http://uamedia.visti.net/golos

Засновник і видавець — Верховна Рада України